COMPLETE GLOSSARY

OF

ALL THE WORDS AND PHRASES

OCCURRING IN

MACMILLAN'S NEW ENGLISH

READER NO. I.

SOLD BY

MESSRS KARSANDAS NARANDAS & SONS.

Booksellers and Publishers

SURAT

1924.

Price Eight Annas.

1 *Our School.*

આપણી નિશાળ.

Govind (ગોવિન્દ) છોકરાનુ નામ છે.
School (સ્કૂલ) નિશાળ.
Was going to school= નિશાળે જતો હતો
Monday (મન્ડે) સોમવાર.
Morning (મૉર્નિંગ) સવાર.
On Monday morning= સોમવારની સહવારે
Just then (જસ્ટ ધેન) તરતજ, તે વખતે.
Gopal (ગોપાલ) છોકરાનુ નામ છે.
Came in (કેઇમ ઇન) અંદર આવ્યો.
To see (સી) મળવાને.
Him (હિમ) તેને
Is (ઇઝ) છે. (થાય છે)
His (હિઝ) તેનો.
Friend (ફ્રેન્ડ) મિત્ર, ભાઇબંધ
Lives (લિવ્ઝ) રહે છે
Next (નેક્સ્ટ) પાસેના, જોડેના
House (હાઉસ) ઘર
Good Morning (ગુડમોર્નિંગ) સવારની સલામ, સાહેબજી.
Are (આર) છે.
You (યુ) તમે.

Are you going=શું તમે જાઓ છો.
Are you going to school શુ તમે નિશાળે જાઓ છો !
Yes (યેસ) હા
It is time=વખત થયો છે
Am starting (ઍમ સ્ટાર્ટિંગ) નીકળુ છું
Just (જસ્ટ) હમણા, તરતજ.
I am Just starting=હું હમણાજ ઉપડુ છું.
Will take=લઇ જશો
Will you take=શુ તમે લઈ જશો ?
With you=તારી સાથે
Father (ફાધર) બાપ.
Told (ટોલ્ડ) કહ્યુ.
To go (ટુ ગો) જવાનુ
To your school=તારી નિશાળે.
May come=આવુ
May I come with you= શુ હુ તમારી સાથે આવુ ?
Come along (કૅમઅલૉન્ગ) ચાલોની.
See (સી) જુઓ.
Will take=લઇ જઇશ.
Picture (પિક્ચર) ચિત્ર.
Here is=આ રહ્યું [ઓરડો.
Classroom-(ક્લૅસરૂમ) વર્ગનો

Here is a picture of my class room=અમારા વર્ગના ઓરડાનુ ચિત્ર આ રહ્યુ
Was drawn (ઉવૉઝ ડ્રોન) પાડવામા આવ્યુ હતુ
School writer (રાઇટર) નિશાળના કારકુન
What (ઉવૅાટ) કેવુ
Nice (નાઇસ) મઝેનુ, સુદર
What a nice picture=કેવુ મઝાનુ ચિત્ર.
Can see=જોઇ શકુ છુ.
In it=તેમા
There you are=તમો પેલાછો
Sitting (સિટિન્ગ) બેઠેલા.
Table (ટેબલ) મેજ
At a table=મેજ ઉપર
Three (થ્રી) ત્રણ
Is not=નથી
There is not=પેલુ નથી.
Boys (બૉયઝ) છોકરાઓ.
Desk (ડેસ્ક) ઢળતુ મેજ
Other (અધર) બીજા
Are sitting(આર સિટિગ)બેઠાછે
Bench (બેન્ચ) પાટલી, બાક
In front of us=આપણી આગળ
Slates (સ્લેઇટસ) પત્થર પાટીઓ.
Are lying (લાઇંગ) પડેલી છે.
Behind (બીહાઇન્ડ) પછવાડે.
There is=છે.
Another (અનધર) બીજુ.
Four (ફોર) ચાર
More (મોર) વધારે
Them (ધેમ) તેમને
Can not see=જોઇ શકતા નથી.
Too small (સ્મૉલ) જોઇએ તે કરતા નાનુ—બહુજ નાનુ
Who (હુ) કોણુ
Who is that=પેલો કોણુ છે?
Tall (ટૉલ) ઉંચા
Gentleman (જેન્ટલમૅન) સદગૃહસ્થ [ઉભેલો.
Standing up (સ્ટૅન્ડિગ) ઉંચે
Who is that tall ..up= પેલો ઉંચે ઉભેલો સદગૃહસ્થ કોણુ છે.
Turban (ટર્બન) પાઘડી.
Has on=પહેરેલી છે.
He has a turban on=તેણે પાઘડી પહેરેલી છે
Class master (ક્લૅસ માસ્ટર) વર્ગના શિક્ષક. [કરે છે?
What is he doing=તે શુ
Is teaching (ટીચિગ) શીખવે છે.
Left (લેફ્ટ) ડાબો.

Hand (હેન્ડ) હાથ.
Globe (ગ્લોબ) પૃથ્વીનો ગોળો
His left hand is on the globe=તેનો ડાબો હાથ પૃથ્વીના ગોળા ઉપર છે.
Is pointing (પૉઇન્ટિંગ) દેખાડે છે
India (ઇન્ડિઆ) હિંદુસ્તાન
Is saying (સેઇંગ) કહે છે.
Country (કન્ટ્રિ) દેશ
This is our country=આ આપણો દેશ છે
The globe has=પૃથ્વીના ગોળાને છે
The same (સેઇમ) તેવોજ, એવો
Shape (શેઇપ) આકાર
That (ધૅટ) જે
Earth (અર્થ) પૃથ્વી
Round (રાઉન્ડ) ગોળ
High (હાઇ) ઉંચી
Stand (સ્ટૅન્ડ) સ્ટાન્ડ, બેઠક
Close to it=તેની પાસે
Master's (માસ્ટર્સ) મહેતાજીની
What are=શામા છે.
Those (ધોસ) પેલા
Wall (વૉલ) દીવાલ
They (ધે) તેઓ.

Maps (મૅપ્સ) નકશાઓ. S નામને છેડે લગાડવાથી બહુવચન થાય છે જેમકે map=નકશો.
Maps=નકશાઓ Wall=દીવાલ.
Walls–દીવાલો
England (ઇંગ્લંડ) ઇંગ્લંડ દેશ.
The other (અધર) બીજો
When you come to school =જ્યારે તમે નિશાળે આવશો ત્યારે.
Will show (શો) દેખાડીશ
Things (થિંગ્સ) ચીજો.
Now (નાઉ) હવે
Let (લેટ) દેવુ ચાલો
Let us start (સ્ટાર્ટ) ચાલો આપણે નીકળીએ–ઉપડીએ
Or (ઑર) અથવા નહિ તો
Late (લેઇટ) મોડા.
May be late=મોડા થઇશુ
First day (ફર્સ્ટ ડે) પહેલો દિવસ [ભરવાના દહાડા
Term (ટર્મ) ટર્મ, નિશાળમા
To-day (ટુ ડે) આજે
Opens (ઓપન્સ) ખુલે છે, ઉઘડે છે.
There will be=થશે
Many (મૅનિ) ઘણા
New (ન્યુ) નવા [દીધી છે ?
Have you left=શુ તમે છોડી

Your (યોર) તમારી.
Old (ઓલ્ડ) જુની.
Teach (ટીચ) શીખવવુ.
Do not teach=શીખવતી નથી.
English (ઇંગ્લીશ) ઇંગ્રેજી ભાષા
There (ધેઅર) ત્યાં
Want (વૉન્ટ) માગુ છુ
To learn (લર્ન) શીખવા
I want to learn English =મારે ઇંગ્રેજી શીખવુ છે
Talk (ટૉક) વાત કરવી
Can talk=વાત કરી શકો છો
You can talk English=તમે ઇંગ્રેજીમા વાત કરી શકો છો.
Taught (ટૉટ) શીખવ્યુ.
Who taught you to talk તમને વાતચીત કરતાકોણે શીખવ્યુ.
Can read (રીડ) વાચી શકોછો
Can write (રાઇટ) લખી શકો છો
Too (ટૂ) વળી
Knows (નોઝ) જાણે છે, આવડે છે.
Well (વેલ) સારી રીતે
My father knows English well=મારા બાપને ઇંગ્રેજી સારૂ આવડે છે
First (ફર્સ્ટ) પહેલા
That is=તે
Best (બેસ્ટ) સૌથી સરસ, ઉત્તમ.

Way (વે) રસ્તો.
Good (ગુડ) સારૂ, ઠીક.
You talk very good English =તમે ઘણુ સારૂ ઇંગ્રેજી બોલો છો.
Will find=લાગશે.
Easy (ઇઝિ) સહેલુ.
What (વૉટ) કઇ.
Book (બુક) ચોપડી.
Shall read (શલરીડ) વાચીશુ
Primer (પ્રાઇમર) શરૂઆતની ચોપડી [જોઇએ.
Must call (કૉલ) બોલાવવા
What must I call=મારે કેવી રીતે બોલાવવા.
Head-Master (હેડમાસ્તર) ઉપરી માસ્તર, હેડમાસ્તર.
Speak (સ્પીક) બોલુ.
Must say=કહેવા જોઇએ
Sir (સર) સાહેબ.
Every (એવરી) દરેક
Play (પ્લે) રમવુ.
Do play (ડુ પ્લે) રમે છે.
Many (મૅનિ) ઘણી
Games (ગેઇમ્સ) રમતો.
Worked hard=સખત મહેનત કરીએ છીએ
Is over (ઇઝ ઓવર) બંધ થાય છે.
When school is over

=જ્યારે નિશાળ બંધ થાય છે ત્યારે, જ્યારે નિશાળમાંથી છુટી મળે છે ત્યારે.

Thing (થિન્ગ) ચીજ.

At a time=એકી વખતે.

Do it well=તે સારી રીતે કરીએ છીએ.

Brother (બ્રધર) ભાઇ.

Gave (ગેઇવ) આપ્યો.

Ball (બૉલ) દડો.

Yesterday (યેસ્ટરડે) ગઇ કાલે.

At home (ઍટ હોમ) ઘેર.

I have it at home=મારી પાસે તે ઘરમા છે

Will play=રમીશ

Evening (ઇવિનિગ) સાંજે

One Thing at a time

એકી વખતે, એકેકી ચીજ

(કરીએ છીએ.)

Gopal (ગોપાલ) છોકરાનુ નામ.

Went (વેન્ટ) ગયો

Went to school=નિશાળે ગયો

Took him (ટુક હિમ) તેને લઇ ગયા. [શુ લાવ્યા છો.

Have you brought=(બ્રૉટ)

Letter (લેટર) કાગળ

No, Sir=ના, સાહેબ.

Home (હોમ) ઘેર

Will get it=તે લાવીશ

So (સો) તેથી.

Went home=ઘેર ગયો

Gave (ગેઇવ) આપ્યો (giveનો ભૂતકાળ)

Read (રેડ) વાચ્યો (રીડનુ ભૂતકાળ)

Put (પુટ) બેસાડયો

Class (ક્લાસ) વર્ગ

In the evening=સાંજે.

Had worked (ઉવર્કડ) કામ કીધુ હતુ.

All day=આખો દિવસ

Took off (ટુક ઑફ) કાઢી નાખ્યા

Shoes (શુઝ) જોડા

Ran (રૅન) દોડયો

Garden (ગાર્ડન) વાડી.

Ball (બૉલ) દડો.

There (ધેઅર) ત્યા.

Played (પ્લેઇડ) રમ્યા.

Till (ટિલ) જ્યા સુધી

He was tired=તે થાકી ગયો.

Work (વર્ક) કામ કરો.

While (ઉવ્હાઇલ) જ્યારે.
Play (પ્લે) રમો.
Way (ઉવે) રીત
Happy (હૅપિ) સુખી
All that you do=જે સઘળુ તમો કરો તે
Might (માઇટ) જોર, બળ.
Do with your might=તમારા બળથી કરો
Things (થિંગ્સ) ચીજો
Done (ડન) કીધેલી.
Halves (હાવ્ઝ) અડધી
Things done by halves=અડધીપડધી કીધેલી ચીજો
Right (રાઇટ) બરાબર [નથી
Are never done=કદી થતી
Done well=સારી રીતે કીધેલી.
Very good (વેરી ગુડ) ઘણો સારો
Rule (રૂલ) નિયમ
Many (મૅનિ) ઘણા લોક
Can tell=કહી શકે છે
As many can tell=જેમ ઘણાનું કહેવુ છે તેમ.

3 The King Emperor.

King (કિંગ) રાજા.
Emperor (એમ્પરર) શહેનશાહ
Come here=અહિં આવ.
Boy (બૉય) છોકરો
Look (લુક) જુઓ
Picture (પિક્ચર) ચિત્ર
Who is=કે ણ છે ? [=ગૃહસ્થ.
Gentleman (જેન્ટલ્મૅન)
Name (નેઇમ) નામ
What is his name=તેનું નામ શુ છે ?
George (જ્યોર્જ) રાજાનુ નામ છે
George the fifth (જ્યોર્જ ધ ફિફ્થ) પાચમા જ્યોર્જ
Call (કૉલ) કહીએ છીએ
Fifth (ફિફ્થ) પાચમો
Great Britain (ગ્રેટબ્રિટન) ગ્રેટબ્રિટન
Ireland (આયર્લૅંડ) દેશનુ નામ
Long ago=ઘણા વર્ષ ઉપર.
There were=હતા
Named=કરીને
England (ઇંગ્લૅન્ડ) ઇંગ્લૅન્ડ દેશ.
Great (ગ્રેટ) મહાન, મ્હોટો
Greatest (ગ્રેટેસ્ટ) સૌથી મ્હોટો.
World (ઉવર્લ્ડ) જગત, દુનિયા.
Rules (રૂલ્ઝ) રાજ કરે છે.
Over (ઓવર) ઉપર.
More (મોર) વધારે

Than (ધૅન) કરતાં.
Who ever lived=જે કદી થઇ ગયા
Where (હ્વેહર) ક્યા ?
Live (લિવ) રહેવુ.
Does live (લિવ) રહે છે.
That is=તે છે
His own=પોતાનો
His own land=પોતાનો દેશ, પોતાની જન્મભૂમિ
Does come (ડઝ કમ) આવે છે.
Ever (એવર) કદી
Has been (હૅઝબીન) આવ્યો છે
Twice (ટવાઇસ) બે વખત
Kind (કાઇન્ડ) માયાળુ.
Good (ગુડ) ભલો
Dear (ડીયર) વ્હાલા
Every one (એવ્રિવન) દરેકજણ
Loves (લવ્ઝ) ચાહે છે
People (પીપલ) પ્રજા, લોક
Happy (હૅપિ) સુખી
Glad (ગ્લૅડ) રાજી
He is glad=તે રાજી થાય છે
Do love=ચાહે છે
Why (વ્હાઇ) શા માટે
Because (બીકૉઝ) કારણ કે.
Know=નો જાણે છે
He takes care of them= તે તેઓની સભાળ રાખે છે, તે તેઓની બરદાશ રાખે છે.
Keeps(કીપ્સ)બચાવે છે, સભાળે છે.
Harm (હાર્મ) સકટ
Must love=ચ્હાવો જોઇએ
Too (ટૂ) વળી [ચીજ.
Anything (ઍનિથિગ) કાઇ
Can pray (પ્રે) પ્રાર્થના કરો
God (ગૉડ) પરમેશ્વર
Pray to God=પરમેશ્વરની પ્રાર્થના કરવી [લેવાને
To take care (કેઅર) સભાળ
Ta bless (બ્લેસ) કલ્યાણ કરવાનુ, સુખી રાખવુ
Ask (આસ્ક) માગો
Safe (સેઇફ) સહીસલામત
Happy (હૅપિ) સુખી [કરો
Save (સેઇવ) બચાવો, રક્ષણ
Long live=લાંબુ જીવો
Noble (નોબલ) ઉમદા, ઉદાર
God save the king=પરમેશ્વર રાજાનુ રક્ષણ કરો

---

4 Roman figures.

Roman (રોમન) રોમન લીપીમા દર્શાવેલા
Figures (ફિગર્ઝ) આંકડા.

Well (હ્વેલ) વારૂ.
You have been=તમે જાઓ છો.
Month (મન્થ) મહિનો.
For one month=એક મહિનો થયો
You have been at your new school for one month=તમો એક મહિનો થયા તમારી નવી નિશાળે જાઓ છો
Like (લાઇક)=ને ગમે છે.
How do you like it=તને તે કેમ ગમે છે ?
Very much=ઘણુંજ.
Master (માસ્તર) મહેતાજી.
Kind (કાઇન્ડ) માયાળુ
The other (અધર) બીજા.
Learn (લર્ન) શીખુ છુ
Something (સમથિંગ) કંઇક.
Every day=દરરોજ
Do you=શુ તમે શીખો છો ?
What (હ્વૉટ) શુ.
Did learn (લર્ન) શીખ્યા.
To-day (ટુડે) આજે.
Learned (લર્નડ) શીખ્યા
About (અૅબાઉટ) વિષે, [છો ?
Do you know=શુ તમે જાણો
Taught (ટૅાટ) શીખવ્યુ.
Long ago=ઘણા દહાડા ઉપર.
Figure (ફિગર) આંક, આંકડો.
Mark (માર્ક) ચિન્હ.
Number (નમ્બર) સખ્યા.
Another (અનધર) બીજુ.
Name (નેઇમ) નામ [સખ્યા.
Numeral (ન્યુમરેલ) આંક
Let me see=મને જોવા દે
What you know=તમને શુ આવડે છે ?
Give (गिव) આપો
Slate (સ્લેઇટ) પથ્થરપાટી.
Will write (રાઇટ) લખીશ.
One (વન) એક.
Two (ટુ) બે
Three (થ્રી) ત્રણ
Four (ફોર) ચાર
Close to it=તેની પાસે
Here is the slate=આ રહી પથ્થરપાટી [ખરૂ, બરાબર.
Quite right (રાઇટ) તદન.
I am glad (ગ્લૅડ) ખુશી છુ.
Remember (રીમેમ્બર) યાદ રાખવુ
Think (થિન્ક) ધારૂં છુ.
Learnt (લર્ન્ટ) શીખ્યા.

Old (ઓલ્ડ) જુની
Did you not ?=શું તમે શીખ્યા નથી
Did learn (લર્ન) શીખ્યો
Did not learn (લર્ન) શીખ્યો નહીં
Names (નેઇમ્ઝ) નામ.
English (ઇંગ્લિશ) અંગ્રેજી
To spell (સ્પેલ) જોડણી કરવી
Do you call=શું તમે કહોછો ?
Ways (વેઝ) રીત.
Writing (રાઇટિંગ) લખવાની
Can write (રાઇટ) લખી શકોછો
Yet (યેટ) હજી સુધી
Cannot do=લખી શકતો નથી
Well (વેલ) સારી રીતે
Little (લિટલ) ન્હાનો.
Card (કાર્ડ) કાર્ડ, પાનું.
Class (ક્લાસ) વર્ગ.
Take (ટેઇક) લઇ જજો
Up to (અપ ટુ) સુધી
One up to twelve=એકથી બાર સુધી.
Twelve (ટ્વેલ્વ) બાર.
Five (ફાઇવ) પાંચ.
Six (સિક્સ) છ.
Seven (સેવન) સાત.
Eight (એઇટ) આઠ

Nine (નાઇન) નવ.
Ten (ટેન) દશ.
Eleven (ઇલેવન) અગિયાર.
Common (કૉમન) સાધારણ.
At home (ઍટ હોમ) ઘેરે.
Where is that card=તે પાનું ક્યાં છે
I have=મારી પાસે છે
Pocket (પૉકેટ) ગજવું.
Here it is=તે આ રહ્યું.
Nice (નાઇસ) સુંદર.
Are you going to learn =તમે શીખવાના છો
Want (વૉન્ટ) માગું છું, મરજી. હોવી
I want=હું ઇચ્છું છું.
Garden (ગાર્ડન) વાડી
Hour (અવર) કલાક
For an hour=કલાક સુધી
After that=તે પછી
Will learn=તે શીખીશ.
Did tell=કહ્યું,
When you go home from school=જ્યારે નિશાળેથી ઘેર જાઓ ત્યારે.
Go for a walk (વૉક) ફરવા જજો.

About (ઍબાઉટ) આમતેમ.
Run about=આમતેમ દોડજો.
Will make (મેઇક) કરશે
Strong (સ્ટ્રૉન્ગ) મજબુત.
(Will) keep=રાખશે.
That will keep you well =તેથી તમે તદુરસ્ત રહેશો
Quite (કવાઇટ) છેક, તદન,
True (ટ્રુ) ખરૂ
Be off now=હમણા ચાલ્યો જા
To morrow(ટુમૉરૉ)આવતી કાલે
Morning (મૉર્નિંગ) સ્હવાર
Let me see=મને જોવા દેજે.
Let me see Roman figures=અને મને જોવા દેજે કે તને રોમન આકડા આવડે છે

Cold (કોલ્ડ) ઠડો
Is blowing (બ્લોઇંગ) વાય છે
Wind (ઉવિન્ડ) પવન
Deep (ડીપ) ઉંડી
River (રિવર) નદી
Is flowing (ફ્લોઇંગ) વહે છે.
White (ઉવ્હાઇટ) સફેદ
Cow (કાઉ) ગાય
Is lowing (લોઇંગ) ભરાડે છે.
Green (ગ્રીન) લીલું.

Grass (ગ્રાસ) ઘાસ
Is growing (ગ્રોઇંગ) ઉગે છે.
Pretty (પ્રિટિ) સુદર
Birds (બર્ડ્ઝ) પક્ષીઓ
Are singing (સિગિગ) ગાયછે.
School bell (સ્કુલ બેલ) નિશાળનો ઘટ
Is ringing (રિગિગ) વાગે છે.
Big (બિગ) મોટો
Are talking(ટાકિગ)વાત કરે છે.
Are walking (ઉવૉકિગ) ફરે છે.

5 The Queen Empress.

Queen (કવીન) રાણી.
Empress (એમ્પ્રેસ) શહેનશાહ બાનુ
Mary (મેરિ) નામ છે
Great Britain (ગ્રેટબ્રિટન) ગ્રેટબ્રિટન એ ટાપુ છે
Ireland (આયર્લંડ) આયાર્લાંડ.
Wife (ઉવાઇફ) પત્નિ, સ્ત્રી.
Lives (લિવ્ઝ) રહે છે
England (ઇગ્લંડ) ઇગ્લાડ
Husband (હસબૅન્ડ) ધણી.
Eldest (એલ્ડેસ્ટ) સૌથી વડો.
Prince of Wales=વેલ્સનો શાહજાદો શહેનશાહનો વડો પુત્ર.

May God Bless our Queen =પરમેશ્વર આપણી રાણીને સુખી રાખો-કલ્યાણ કરજો

6 The Watch.

Watch (વૉચ) નાનુ ઘડીઆળ
Good-Morning = સવારની સલામ, સાહેબજી,
I know=મને આવડે.
Figures (ફિગર્સ) આકડાઓ
Learned (લર્નડ) શીખ્યો
Last night=ગઈ રાત્રે
Looked (લુકડ) જોઇ ગયો, તપાસી ગયો
Again (અગેઇન) ફરીથી
Can read=વાચી શકુ છુ.
Right (રાઇટ) બરાબર
That's right (રાઇટ) તે બરાબર છે
I am glad to hear it= હુ તે સાભળીને ખુશ થયો છુ
Now come here=હમણા અહિ આવ.
Look (લુક) જો
Can you see=તમે જોઇ શકો છો.
Same (સેઇમ) તેજ
I have learnt=હુ શીખ્યો છુ
From I to XII=એકથી બાર સુધી
Round (રાઉન્ડ) આસપાસ
They go all round the watch=તેઓ ઘડીઆળની આસપાસ સઘળે ફરે છે.
Did see=જોયા
Any where (ઍનિવ્હેર) કોઇ પણ જગ્યાએ
Yesterday (યસ્ટરડે) ગઈ કાલે.
Wrote (રોટ) લખ્યા
Black-board (બ્લૅક બોર્ડ) નિશાળનુ કાળુ પાટીઉ
Else (એલ્સ) બીજો
Think (થિન્ક) વિચાર કરો
Clock (કલૉક) મોટુ ઘડીઆળ.
School-room (સ્કુલ રૂમ) નિશાળનો ઓરડો
Did not know=જાણ્યુ નહીં, પારખ્યુ નહીં [હતા?
What they were=તેઓ શુ
A clock is the same thing as a watch=નાના ઘડીઆળના જેવુજ મોટુ ઘડીઆળ છે.
Large (લાર્જ) મ્હોટુ.

Heavy (હેવિ) ભારે
Pocket (પૉકેટ) ગજવું.
The same (સેઇમ) એકજ
Marks (માર્કઝ) ચિન્હો
Face (ફેઇસ) ચહેરો [કરીને
Please (પ્લીઝ) મહેરબાની
Will you please tell me= મને તમે મહેરબાની કરી કહેશો!
Line (લાઇન) લીટી, હદ
Going all round it=તેની આસપાસ સઘળે ફરતી
Circle (સર્કલ) ચક્કર, કુંડાળું
Those (ધોઝ) પેલા
Sixty (સિક્સટિ) સાઠ
Black (બ્લૅક) કાળા [નીશાનીએ.
Points (પોઇન્ટ્ઝ) ટપકાં,
May count (કાઉન્ટ) ગણો
If you like=જો તમારી મરજી હોય તો
Try (ટ્રાઇ) યત્ન કરો
Hardly (હાર્ડલિ) ભાગ્યેજ
Very small=ઘણા ન્હાના
Anything (એનિથિંગ) કંઇ ચીજ
Moving (મુવિંગ) હાલતી, ફરતી
Needles (નીડલ્સ) કાંટા, સોયા.
Very small one=છેક નાનો.

That is running very fast=જે ઘણી ઝડપથી ચાલે છે.
All round=સઘળે આસપાસ.
Long (લૉન્ગ) લાંબો.
Is moving (મૂવિંગ) ફરે છે.
Slowly (સ્લોલિ) ધીમેથી
Is not moving=ફરતો નથી.
At all (ઍટ ઑલ) બીલકુલ
Hands (હૅન્ડઝ) કાંટા
Why are they called= શા વાસ્તે કહેવાય છે
Point (પોઇન્ટ) બતાવે છે, દેખાડે છે
The little one=નાનો
That is running=જે ફરે છે, ચાલે છે
So fast=એટલી ઝડપથી
Second-hand (સેકન્ડ હૅન્ડ) સેકન્ડનો કાંટો [મ્હોટો
Longest (લૉન્ગેસ્ટ) સૌથી
Minute-hand (મિનિટ હૅન્ડ) મિનિટ કાંટો.
Can just see=તરતજ જોઇ શકે.
(To) move (મુવ) ફરતો.
Hour hand=કલાકનો કાંટો.
Too (ટુ) પણ, વળી.
Is moving=ચાલે છે.

Slowly (સ્લોલિ) ધીમેથી.
Calling (કૉલિંગ) બુમ પાડતી.
Breakfast (બ્રેકફાસ્ટ) નાસ્તો.
Ready (રેડી) તૈયાર.
Run off (રન ઑફ) દોડી જાઓ
When you are at school=જ્યારે તમો નિશાળમા હો ત્યારે.
Table (ટેબલ) કોષ્ટક.
Time (ટાઇમ) વખત.
To morrow (ટુમૉરો) આવતી કાલે.

7 The Prince Of Wales.

Prince of wales (પ્રિન્સ ઑફ વેલ્સ) ઇંગ્લડના રાજાના પાટવી કુવરને પ્રિન્સ ઑફ વેલ્સ કહે છે.
Yesterday (યસ્ટરડે) ગઇ કાલે
Showed (શૉડ) બતાવ્યા
Picture (પિક્ચર) ચિત્ર.
George the Fifth (જ્યોર્જ ધ ફિફ્થ) પાચમા જ્યોર્જ
Have you seen=તમે જોયુ છે.
Before (બીફોર) અગાઉ.
Cover (કવર) પુઠું.
Do you know=તમે જાણો છો.
Who it is=તે કોણ છે
Please (પ્લીઝ) મહેરબાની કરી.
Edward (એડવર્ડ) નામ છે
Eldest (એલડેસ્ટ) સૌથી મોટા
If God will=જો પરમેશ્વરની મરજી હશે તો.
Will be (વિલ બી) થશે.
King (કિંગ) રાજા
Prince (પ્રિન્સ) રાજા.
Must pray to God=પરમેશ્વરની પ્રાર્થના કરવી જોઇએ.
To take care of him=તેની સભાળ લેવાને
God (ગૉડ) પરમેશ્વર.
Bless (બ્લેસ) સુખી રાખે.

8 The Watch.

(Continued)

Continued=ચાલુ, જારી.
Here I am=હુ અહીંઆ છુ.
Would tell (વુડટેલ) કહીશ.
Said (સેઇડ) કહ્યુ હતુ.
Alright (ઑલરાઇટ) બરાબર
Remember (રિમેમ્બર) યાદ કરવું.
I remember=મને યાદ છે.
Something (સમથિંગ) કઇ ચીજ
Indeed (ઇનડીડ) ખરેખર

I do-I do remember= મને યાદ છે.

You did=તમે શીખ્યા.

Did you? શું તમે શીખ્યા?

Examine (એક્ઝામિન)) તપાસવું

Let me examine you= મને તમને તપાસવા દે

Hours (અવર્સ) કલાક

Night (નાઇટ) રાત

Minutes (મિનિટસ) મિનિટ

Sixty (સિક્સ્ટિ) સાઠ

How many=કેટલી

Seconds (સેકન્ડઝ) સેકન્ડ, મિનિટનો ૬૦મો ભાગ

Well done (વેલડન) શાબાશ

Will hold (હોલ્ડ) ધરીશ

Ear (ઇઅર) કાન.

Close to=પાસે.

Hear (હીઅર) સાભળવું.

What do you hear=તમે શું સાભળો છો

Tick (ટિક) ઘડીઆળનો ટિક કરતો અવાજ

Ticks (ટિક્સ) ટિક ટિક અવાજ કરે છે, ટક ટક થાય છે.

Time (ટાઇમ) વખત.

Minute hand=મિનિટ કાંટો.

Moves (મુવ્ઝ) ફરે છે.

Black (બ્લૅક) કાળા

Point (પૉઇન્ટ) નિશાન

Next (નેક્સ્ટ) બીજા

It goes all round=તે સઘળે ગોળ ચક્કર ફરે છે

So (સો) તેજ પ્રમાણે

Second hand=સેકન્ડ કાંટો

As fast as=જેટલી ઝડપથી

Very true (વેરી ટ્રુ) ખરેખર ખરૂ.

Moving (મુવિંગ) ફરતો

It goes right round=તે બરોબર ગોળ ફરે છે

From one figure to another =એક આકડાથી બીજા સુધી

Twelve times=બાર ગણો

It goes twelve times as fast=તે તેનાથી બાર ગણો જલદીથી ફરે છે

That's right=બરાબર છે

O' clock (ઑક્લૉક) કલાક

What o' clock is it=કેટલા વાગ્યા છે?

Mean (મિન) અર્થ થાય છે.

Short (શૉર્ટ) ટુંકો.
What hour of the clock is it now=હમણા કેટલા વાગ્યા છે ?
What (વ્હૅાટ) કેટલા
Do point it out (પોઇન્ટ) બતાવે છે, દેખાડે છે
A little after nine=નવથી જરા ઉપર બતાવે છે.
So it is past nine=તેથી નવ વાગી ગયા છે
One quarter (ક્વોર્ટર) એકનો ચોથો ભાગ.
So it is a quarter past nine=તેથી સવા નવ થાય છે
Fifteen (ફિફ્ટીન) પદર.
Cards (કાર્ડ્ઝ) પાના.
I have made them=મે તેમને બનાવ્યા છે
Face (ફેઇઝ) ચંદો.
Have not put=મુક્યા નથી, ચોડ્યા નથી.
How to tell the time=કેવી રીતે વખત કહેવો.
Let us go=ચાલો આપણે જઇએ.
Breakfast (બ્રેકફાસ્ટ) નાસ્તો.
What (વ્હૅાટ) જે-તે.
You have to do=તમારે કરવાનું હોય.
Quick (ક્વિક) ઝડપથી.
Is passing away (પાસિંગ) વહી જાય છે
Fast (ફાસ્ટ) ઝડપથી
Do what you should do to-day=જે તમારે કરવુ જોઇએ તે આજે કરો.

9 Post man.

ટપાલવાળો; ટપાલી.

Ananta(અનત) છોકરાનુ નામ છે.
Nine years old=નવ વર્ષનો
Had lived=રહેતો હતો.
Village (વિલેજ) ગામ.
Came (કેઇમ) આવ્યો
Poona (પુના) શહેરનુ નામ છે
Stay (સ્ટે) રહેવાને
Cousin (કઝિન) ભત્રીજો
Govind (ગોવિન્દ) નામ છે.
Called (કૉલ્ડ) બોલાવતા
Gondoo (ગોન્ડુ) નામ છે.
Antoo (અન્તુ) નામ છે
Got to (ગૅાટ) પહોચ્યા.
Tired (ટાયર્ડ) થાકી ગયલો.

He was very tired=તે ઘણો થાકી ગયો
It was late=મોડું થઇ ગયું.
In the evening=સાંજે.
Ate (એઇટ) ખાધું
Food (ફુડ) ખોરાક.
Went to bed=સુઇ ગયો.
Slept (સ્લેપ્ટ) ઉંઘ્યા.
Soundly (સાઉન્ડલિ) ઘસઘસાટ.
All night=આખી રાત.
Next (નેક્સ્ટ) બીજી.
Next morning=બીજી સ્હવાર
Got up=ઉઠયો.
Early (અર્લિ) વ્હેલા.
To wash (ટુવૉશ) ધોવું.
To dress (ડ્રેસ) પહેરવું.
Had dressed (ડ્રેસ્ડ) ધોયું
Front (ફ્રન્ટ) આગળનો.
Room (રૂમ) ઓરડો.
Door (ડોઅર) દરવાજો.
Was open=ઉઘાડો હતો.
Standing out=(સ્ટૅન્ડિંગ) બહાર ઉભેલો.
Before the door=દરવાજા આગળ.
Who is he=તે કોણ છે ?

Does want=જોઇએ છીએ.
What does he want=તેને શું જોઇએ છીએ.
Never (નેવર) કદી નહીં
Have you never seen= તમે કદી જોયો નથી.
That is=પેલો રહયો.
Is he holding=પકડયું છે.
Letter (લેટર) કાગળ
Has brought(બ્રૉટ) લાવ્યો છે.
Brother (બ્રધર) ભાઇ.
Bombay (બૉમ્બે) મુંબાઇ.
Has written (રિટન) લખ્યું છે
Is carrying (કૅરિઇંગ) લઇ જાય છે
Something (સમથિંગ) કંઇ ચીજ
Left (લેફ્ટ) ડાબો
Hand (હૅન્ડ) હાથ.
Brown (બ્રાઉન) ભૂરી.
Leather (લેધર) ચામડાની.
Bag (બૅગ) થેલો.
Is held up=લટકાવેલું છે
Strap (સ્ટ્રેપ) ચામડાનો પટો.
Goes over=ઉપર થઇને જાયછે.

Shoulder (શૉલડર) ખભો.
Inside (ઇનસાઇડ) ની અંદર.
Is full (ફુલ) ભરેલી છે.
Is taking=લઇ જાય છે
Houses (હાઉસિઝ) ઘર
Sir (સર) સાહેબ
Thank (થૅન્ક) ઉપકાર માનુ છુ
Only (ઓન્લિ) એકજ
That is all to day=આજે માત્ર તેજ છે.
This letter is from father to me=આ કાગળ પિતાજીએ મારા ઉપર લખેલો છે.
Last night (લાસ્ટ નાઇટ) ગઇ રાત્રે.'
Did pay (ડિડ પે) આપવુ પડયુ
Put (પૂટ) લગાડી.
Stamp (સ્ટૅમ્પ) ટિકિટ.
Half anna (હાફ આના) અડધા આનાની.
Head (હેડ) ડોકુ.
Emperor (એમ્પરર) શહેનશાહ.
Read (રીડ) વાચી.
You may look at it=તમે વાચી તે જુઓ
If you like=જો તમારી મરજી હોય તો.
Know (નો) જાણુ છુ
English (ઇગ્લિશ) અગ્રેજી.
May (મે) મહીનાનુ નામ છે
Dear (ડીઅર) વહાલા
I write to tell you=હુ તને લખી જણાવુ છુ
Got (ગૉટ) પહોચ્યા.
At three o'clock=ત્રણ વાગે
It is very hot here= અહિઆ ઘણો તાપ પડે છે
Think (થિન્ક) ધારૂ છુ
Will rain (વિલ રેઇન) વરસાદ વરસશે
To night=આજ રાત્રે
Cloudy (કલાઉડિ) વાદળાવાળુ
Quite (ક્વાઇટ) છેક, તદ્દન
Let me know=મને જણાવજે
How you all are=તમે સઘળા કેમ છો
At home (હોમ) ઘેર
Shop (શૉપ) દુકાન
Busy (બિઝિ) ઉદ્યોગી.
I am very busy=મને ઘણુ કામ છે

I have many letters to write=મારે ઘણા કાગળ લખવાના છે

(Will) tell (ટેલ) લખીશ

When we shall come back = આપણે પાછા ક્યારે ફરીશુ—આવીશુ

Good bye (ગુડબાઇ) સાહેબજી

Love (લવ) પ્યાર [કહેજો

Give my love=મારી સલામ

Is staying (સ્ટેઇંગ) રહે છે

I am—હુ છુ.

Loving (લવિંગ) વહાલો, હેતવતો

---

10 Talking

Talking (ટૉકિંગ) વાત કરવી.

Often (ઑફન) વારંવાર.

I've been (આઇવ બીન) હુ છુ.

I'm sure (આઇમ સ્યુર) મારી ખાત્રી છે.

I'll do (આઇલ ડુ) હુ કરીશ.

If I can=જો મારાથી બનશે તો.

You've said (યુવ સેડ) તમે કહ્યુ છે

Twice (ટવાઇસ) બે વાર.

You'll get (યુઇલ ગેટ) તમે પહોચશો.

Soon (સૂન) થોડીવારમા

He's (હી ઇઝ) તે છે

He'll be (હી ઇલ બી) તે આવશે.

He'll soon be here=તે જલદી અહીંઆ આવશે

We've worked (ઉવર્કડ) અમે મહેનત કીધી છે

Very hard=ઘણી સખત.

Isn't (ઇઝન્ટ) નથી

That's (ધૅટ્ઝ) તે છે

Right (રાઇટ) બરોબર

What's (ઉવૉટસ) શુ છે.

What's your name=તમારૂં નામ શુ છે.

Who's (હુઝ) કોણ છે.

Who's there=ત્યા કોણ છે

Don't go (ડોન્ટ ગો) જતા ના.

Can't wait (કાન્ટ ઉવેઇટ) રાહ જોઇ શકતા નથી.

Won't come (ઉવોન્ટ કમ) આવશે નહી.

Shan't have (શાન્ટ હૅવ) મળશે નહિ.

Here's (હિઅર્ઝ) અહીંઆ છે.

There's (ધેરઝ) ત્યા છે.
Where's (હ્વેરઝ) ક્યા છે.
Cap (કૅપ) ટોપી
Hasn't gone (હઝન્ટ ગોન) ગયો નથી
I'ts (ઇટઝ) તે છે
Out (આઉટ) બહાર

II The Cocoa-nut.

Co-coa-nut (કોકોનેટ) નાળીએર
The cocoanut tree-નાળીએરી.
Very tall (ટૉલ) ઘણુ ઉંચુ
It has no=તેને હોતી નથી.
Branches (બ્રૅન્ચિઝ) ડાળીઓ
Top (ટૅાપ) મથાળુ
There are=છે.
Leaves (લીવ્ઝ) પાદડા.
Useful (યુઝફુલ)ઉપયોગી, કામનું.
Every (એવરી) દરેક.
Part (પાર્ટ) ભાગ.
Is of use=ઉપયોગનો છે.
Cut open (કટ) ભાગો
Green (ગ્રીન) લીલુ.
Thick (થિક) જાડી.
Skin (સ્કિન) છાલ.
Inside (ઇનસાઇડ) અંદરની બાજુ.
Will find=મળશે.
Nut (નટ) ફળનુ ઉપરનુ કઠણ કોટલુ
Is called (કૉલ્ડ) કહેવાય છે, ને કહે છે.
Coir (કૉયર) કાથો.
Is dried(ડ્રાઇડ)સુકવવામા આવે છે
Sun (સન) તડકો
(is) made=બનાવવામા આવે છે.
Strong (સ્ટ્રૉન્ગ) મજબુત
Brown (બ્રાઉન) ભુરૂ બદામી રગનું
Rope (રોપ) દોરડુ.
Hard (હાર્ડ) સખત
Shell (શેલ) કાચલુ, છોડુ, કોટલુ
Gets brown=ભૂરૂ થાય છે.
Ripe (રાઇપ) પાકુ
Is cut=કાપવામા આવે છે
Pieces (પીસિઝ) કકડા.
Is used as a cup=પ્યાલા તરીકે વાપરવામા આવે છે
Cup (કપ) પ્યાલુ
Handle (હૅન્ડલ) હાથો.
Is put to it-તેની સાથે મુકવામા આવે છે
Ladle (લેડલ) કડછી, ચમચો, ડોઇઓ

Is full of-ભરેલું છે.
Sweet (સ્વીટ) મીઠા
Water (વૉટર) પાણી, જળ
It is very nice to drink =ને પીવાની ઘણી મજાહ પડે છે
Gets ripe=પાકે છે
Nearly (નીયર્લિ) લગભગ
Dries up (ડ્રાઇઝ) સુકાઇ જાય છે
Side by side=પાસે પાસે
How much=કેટલું
Larger (લાર્જર) વધારે મ્હોટું
Stalk (સ્ટૉક) ડીચું.
Hangs (હૅન્ગઝ) લટકી રહે છે.
Break (બ્રૅક) ભાગો.
What do you see? તમે શુ જુઓ છો!
Sweet (સ્વીટ) મીઠું
White (વ્હાઇટ) સફેદ
Kernel (કર્નલ) કોપરૂ, ગળ
It is very nice to eat—તે ખાવાની મજાહ પડે છે
Is made into = બનાવવામા આવે છે
Sweetmeat (સ્વીટ મીટ) મીઠાઇ
It is also made into sweetmeat=તેની વળી મીઠાઇ બને છે
Is dried (ડ્રાઇડ) સુકવવામાં આવે છે.
Sun (સન) તડકો.
Milky (મિલ્કિ) દુધ જેવો.
Juice (જ્યુસ) રસ.
Oil (ઓઇલ) તેલ.
Turns into oil તેલ બને છે.
Copra (કોપરા) કોપરૂ
Is ground (ગ્રાઉન્ડ) પીલવામા આવે છે.
Mill (મિલ) ઘટી, ચક્કી, ઘાણી.
Is pressed out (પ્રેસ્ડઆઉટ) દાબીને બહાર કાઢવામા આવે છે.

The Post-Box.

Post-Box (પોસ્ટ બૉક્સ) ડાકની પેટી, ટપાલની પેટી.
Gondu (ગૉન્ડુ) છોકરાનુ નામ છે
Where are you? તુ ક્યા છે?
Have just written=હમણાંજ લખી કાઢયો છે.
Reply (રિપ્લાઇ) જવાબ
Would you like to see it =તુ જોવાને માગે છે.
Let me look=મને જોવા દે
Here it is=તે આ રહો.

Poona (પૂણા) શહેરનું નામ છે.
May (મે) મહીનાનુ નામ.
Thank (થેંન્ક) ઉપકાર માનું છુ
Kind (કાઇન્ડ) માયાળુ ભરેલા.
Came (કેઇમ) મળ્યો.
Early (અર્લિ) જલદી, વખતસર.
Rained (રેઇન્ડ) વરસાદ વરસ્યો
Last night=ગઇ રાત્રે.
Quite (કવાઇટ) છેક.
Cool (કુલ) ઠડક.
Headache (હેડ એક) માથાનો દુખાવો.
Bad headache (હેડએક) સખત માથુ દુખવુ.
Seeta had a bad headache=સીતાનુ માથુ ઘણુ દુખતુ હતુ.
Well (ઉવેલ) સારી પેઠેમ.
Hope (હોપ) આશા રાખુ છુ
You will bring me=તમે મારે સારૂ લાવશો
Same (સેઇમ) તેવીજ
Books (બુકસ) ચોપડીઓ
When you come back=જ્યારે તમે પાછા આવો ત્યારે
Good-bye=સાહેબજી.

With love from all of us=હમારા સઘળાની સલામ [વ્હાલો.
I am=હુ છુ
Affectionate (એફેકશનેઇટ)
I am glad=હું ખુશી થયો છુ.
What are you going to do=તમે શુ કરવા માગો છો.
Will put (પુટ) મુકીશ
Envelope (એન્વેલોપ) પરબિડિયું.
(Will) post (પોસ્ટ) ડાકમા નાખીશ
Ready (રેડી) તૈયાર
Mr. એ Mister (મિસ્ટર) નુ ટુકમા લખેલો શબ્દ
That (ધેટ) પેલુ.
Writing (રાઇટિગ) અક્ષર.
Address (ઍડ્રેસ) સરનામુ.
First (ફર્સ્ટ) પહેલી, પ્રથમ
Line (લાઇન) લીટી.
Next (નેક્સ્ટ) બીજી
Road (રોડ) જગ્યા, રસ્તો
Is living (લિવિગ) રહે છે
Number (નમ્બર) નબર, સખ્યા.
Third (થર્ડ) ત્રીજી
Town (ટાઉન) શહેર
Must have=ને હોવુ જોઇએ.

Like this=આના જેવુ
Shows (શોઝ) દેખાડે છે.
Where to take it=તેને ક્યા લઇ જવો
Must go=જવુ જોઇએ
(Must) post (પોસ્ટ) ટપાલમા નાંખવો જોઇએ
May come=આવુ
Come along=ચાલની
We must be off=આપણે જલદી જવુ જોઇએ.
You have not put on=તમે પહેર્યા નથી
Shoes (શુઝ) જોડા.
Are you going out=શુ તમે બહાર જાઓ છો?
Bare (બેઅર) ઉઘાડા.
Feet (ફીટ) પગ
Must run off at-once=એકદમ નીકળી જવુ જોઇએ.
Shall be=થઇશુ
Late (લેઇટ) મોડા
To lose (લુઝ) ગુમાવવો
I have no time to lose=મારે વખત ગુમાવવાનો નથી
Take away=કાઢી લઇ જાય છે.

At two o'clock=બે વાગે
It is now three minutes to two=હમણા બેમા ત્રણ કમ છે.
Ran off (રેન ઑફ) દોડી ગયા
To-gether (ગેધર) સાથે.
Hole (હોલ) બાકુ
Above (ઍબવ) ઉપર.
Word (વર્ડ) શબ્દ.
Where to put a letter=કાગળ ક્યા નાખવા.
What will the postman do with the letter=ટપાલી કાગળનુ શુ કરશે?
(Will) put=મુકશે.
(Will) take=લઇ જશે.
Will be put=મુકવામા આવશે.
Large (લાર્જ) મ્હોટો
(Will be) taken (ટેઇકન) લઈ જવામા આવશે
Railway (રેલ્વે) આગગાડી.
(Will be) sent (સેન્ટ) મોકલવામા આવશે
Places (પ્લેસિઝ) જગ્યા.
All over=સઘળે.
India (ઇન્ડિઆ) હિંદુસ્તાન.

13 The Moon.

Moon (મૂન) ચંદ્રમા,
Oh (ઑાહ) અરે
Look (લુક) જુઓ.
She (શી) ચંદ્રમા માટે મૂકેલુ છે
Is shining(શાઇનિંગ) પ્રકાશે છે
So high=એટલે ઉંચે.
Like (લાઇક) માફક
Lamp (લૅમ્પ) દીવો.
Sky (સ્કાઇ) આકાશ
Last (લાસ્ટ) ગયે, છેલ્લે.
Week (વીક) અઠવાડીયુ.
Smaller (સ્મૉલર) વધારે ન્હાનો.
Shaped (શેઇપ્ડ) આકારવાળો હતો
Bow (બાઉ) ધનુષ્ય
She' s grown=તે થયો છે.
Bigger (બિગર) વધારે મ્હોટો
Round (રાઉન્ડ) ગોળ.
O (ઓ) અક્ષરનું નામ છે
Made (મેઇડ) સરજ્યો
Sun (સન) સુરજ.
To rule (રૂલ) રાજ્ય ચલાવવાને.
Day (ડે) દિવસ.
Stars (સ્ટાર્ઝ) તારા
Give light (લાઇટ) અજવાળુ આપે છે.

14 A girl's school.

(ગર્લ્ઝ સ્કુલ) છોકરીઓની નિશાળ.
Girl's (ગર્લ્ઝ) છોકરીઓની.
School (સ્કુલ) નિશાળ.
As (ઍઝ) જ્યારે–ત્યારે
Bell (બેલ) ઘંટ
Rings (રિંગ્ઝ) વાગે છે
Come walking (ઉવૉકિંગ) ચાલી આવે છે.
Each of them=તેઓમાની દરેક.
Bag (બૅગ) પાકીટ, દફતર
To hold (હોલ્ડ) રાખવાને, મુકવાને
Every (એવરિ) દરેક
Class (ક્લાસ) વર્ગ
Clean (કલીન) સ્વચ્છ.
Room (રૂમ) ઓરડો.
To let in=અંદર આવવાને
Air (એઅર) હવા
Window (ઉવિન્ડો) બારી.
Wind (ઉવિન્ડ) પવન.
Blows (બ્લોઝ) વાય છે, ફુકાય છે.
Very hard=ઘણા જોરથી.
Is shut (શટ) બંધ કરવામા આવે છે
Bench (બેન્ચ) પાટલી.
Stand up (સ્ટૅન્ડ અપ) ઉભી થાય છે.

When it is time to read
જ્યારે વાચવાનો વખત થાય છે ત્યારે
Chair (ચેઅર) ખુરશી
(To) read (રીડ) વાચતા
To read (રીડ) વાચવાને
Slowly (સ્લોલિ) ધીમેથી
Carefully (કેરફુલિ) કાળજીથી
Spell (સ્પેલ) જોડણી કરવી
Makes spell=જોડણી કરાવે છે
Hard (હાર્ડ) અઘરા
Words (વર્ડઝ) શબ્દો
Writes (રાઇટઝ) લખે છે
Black board (બ્લૅક બૉર્ડ) કાળુ પાટીયુ
Chalk (ચૅાક) ચાક, સફેદો
Copy-books (કૉપી બુક્સ) કોપી બુક
Pencil (પેન્સિલ) ગીસાપેન
Pen (પેન) કલમ
Ink (ઇન્ક) શાહી
Slates (સ્લેટ્સ) પત્થરપાટી
Sums (સમ્સ) દાખલા, હીસાબ
Do sum=હીસાબ કરે છે
Mistress (મિસ્ટ્રેસ) સ્ત્રી શિક્ષ
શિક્ષણ આપનારી સ્ત્રી મહેતાજી
Master (માસ્ટર) મહેતાજી

The same (સેઇમ) તેજ
She does the samework that a master does=જે કામ મહેતાજી કરે છે તેજ કામ તે કરે છે.
Before (બીફોર) અગાઉ
Wash (વૉાશ) સાફજ કરે છે. ધુએ છે
Hand (હન્ડ) હાથ
Comb (કોમ્બ) હોળવા
Hair (હેર) વાળ
Their (ધેર) તેમના.
How clean=કેવા સાફ.
Fingers (ફિન્ગર્સ) આગળીઓ.
Learns (લર્નઝ) શીખે છે.
To sew (સો) સીવવુ
Baskets (બાસ્કેટઝ) ટોપલીઓ.
Keep (કીપ) રાખે છે.
Work (વર્ક) સીવવા ભરવાનુ કામ
Cloth (ક્લૅાથ) કપડુ, કાપડ.
Pins (પિનસ) ટાકણીઓ.
Needles (નીડલ્ઝ) સોયા
Thread (થ્રેડ) દોરો
Scissors (સિઝર્સ) કાતર.
Places (પ્લેસિઝ) જગા.

Faces (ફેસિઝ) ચ્હેરા.
At home (હોમ) ઘેર
We'll go-we will go= આપણે જઇશું
As we're told=જેમ આપણુને કહેવામાં આવે તેમ
Ever (એવર) હમેશા.
Happy (હૅપિ) સુખી
Clever (ક્લેવર) હુશીયાર
For (ફૉર) કારણ કે.
Learning (લર્નિંગ) ભણુતર
Better=વધારે સારૂ.
Than (ધૅન) કરતા
Silver (સિલ્વર) રૂપુ
Gold (ગોલ્ડ) સોનુ

---

15 Yesterday, To-day, To-morrow.

Yesterday (યસ્ટરડે) ગઈ કાલે
To day (ટુ ડે) આજ
To-morrow (મૉરો) આવતી કાલ.
Am going (ગોઇંગ) જાઉં છુ.
There (ધેર) ત્યા
To day (ટુ ડે) આજે.
Went (વેન્ટ) ગયો.
Yesterday (યસ્ટરડે) ગઇ કાલે.
Shall go (શેલ ગો) જઇશ.
To-morrow (ટુમૉરો) આવતી કાલે.
Am going (ગોઇંગ) જાઉં છુ.
There (ધેર) ત્યા
To day (ટુ ડે) આજે.
Went (વેન્ટ) ગયો
Yesterday (યસ્ટર ડે) ગઇ કાલે.
Shall go (શૅલ ગો) જઇશ
To-morrow (ટુ મૉરો) આવતી કાલે.
Every (એવરી) દરેક
Week (વિક) અઠવાડિયુ.
Is doing (ડુઇંગ) કરે છે
Now (નાઉ) હમણા.
Did (ડિડ) કર્યુ
Will do (ડુ) કરશે.
Next (નેક્સ્ટ) આવતે
Next year=આવતે વર્ષ
Does (ડઝ) કરે છે.
Every day=દરરોજ.
Is coming (કમિંગ) આવે છે.
Came (કેઇમ) આવી.
Last (લાસ્ટ) છેલ્લે.
Will come=આવશે.

Now and then=કોઈ કોઇ વખત
At what o'clock=કેટલે વાગે
Did wake (ઉવેઇક) જાગ્યા.
This morning=આજ સ્હવારે
Got up (ગૉટ અપ) ઉઠયો
At nine=નવ વાગે
Did not get up=ઉઠયા નહી
Till (ટિલ) સુધી
You did not get up till nine=તમે નવ વાગ્યા સુધી ઉઠયા નહીં
Must be=હોના જોઇએ.
Lazy (લેઝિ) આળસુ
Boy (બૉય) છોકરો
Should get up=ઉઠવુ જોઇએ
Day light (ડે લાઇટ) દિવસનુ અજવાળુ
Right (રાઇટ) બરોબર
That is right=તે બરાબર છે
Will get up=ઉઠીશ
Have you a watch=શુ તમારી પાસે ઘડીઆળ છે
Father (ફાધર) પિતાજી.
Says (સેઝ) કહે છે.
House (હાઉસ) ઘર.
Will buy me=મને અપાવશે.
When I get to be a big boy=જ્યારે હુ મ્હોટો છોકરો થઇશ ત્યારે

---

16 One and more than one.

એક અને એક કરતાં વધારે.

More than one=એક કરતા વધારે
One (વન) એક
Bird (બર્ડ) પક્ષી
Two (ટુ) બે
Many (મૅનિ) ઘણા
Birds (બર્ડઝ) પક્ષીઓ.
Tree (ટ્રી) ઝાડ
Leaf (લીફ) પાન્ડુ
Leaves (લીવ્ઝ) પાદડા
Knife (નાઇફ) ચપ્પુ
Knives (નાઇવ્ઝ) છરીઓ
Box (બૉક્સ) પેટી.
Boxes (બૉક્સિઝ) પેટીઓ
Wife (ઉવાઇફ) સ્ત્રી, ધણીઆણી.
Wives (ઉવાઇવ્ઝ) સ્ત્રીઓ.
Egg (એગ) ઈંડુ.
Eggs (એગ્ઝ) ઈંડા.

Man (મૅન) માણુસો
Men (મેન) માણુસો
Day (ડે) દિવસ.
Days (ડેઝ) દિવસો.
Woman (વુમૅન) બાયડી
Women (ઉવીમેન) બાયડીઓ
House (હાઉસ) ઘર.
Houses (હાઉસિઝ) ઘરો
Eye (આઇ) આખ
Eyes (આઇઝ) આખો.
Foot (ફુટ) પગ
Feet (ફીટ) પગો
Branch (બ્રૅન્ચ) ડાળી
Branches (બ્રૅન્ચિઝ) ડાળીઓ
Lady (લેડિ) સ્ત્રી.
Ladies (લેડિઝ) સ્ત્રીઓ.
Watch (ઉવૅાચ) નાનુ ઘડીઆળ
Watches (ઉવૅાચિઝ) ઘડિઆળો.
Baby (બેબિ) બાળક
Babies (બોબિઝ) બાળકો

---

17 Grand father (ગ્રેન્ડ ફાધર) દાદો.

Grand father(ગ્રૅન્ડ ફાધર)દાદો.
Poor (પુઅર) ગરીબ.
Has no=નથી.
Has no father and mother=મા અને બાપ નથી.
Little (લિટલ) નાના
Both (બોથ) બેઉ, બન્ને.
Dead (ડેડ) મરી ગયલા
Are both dead=બન્ને મરી ગયા છે
Has no one=તેને કોઇ નથી
To take care of him=તેની સભાળ રાખવાને.
But (બટ) સિવાય
Oldman(ઓલ્ડમૅન) બુઢ્ઢો માણુસ.
Child (ચાઇલ્ડ) છોકરૂ
Only (ઓન્લિ) માત્ર, એકનો એક.
Grandson (ગ્રૅન્ડસન) પૌત્ર, છોકરાનો છોકરો
Who (હુ) જે
Who is four years old=જે ચાર વર્ષનો છે
Cannot leave=મૂકીને જવાય [નહીં.
Alone (એલોન) એકલો
He has no one to take care of him=તેની સભાળ લેવાને તેને કોઇ નથી
Work (ઉવર્ક) કામ.
To his work=પોતાને કામે,

Gardener (ગાર્ડનર) માળી
Works hard (ઉવર્કસ હાર્ડ) સખત કામ કરે છે
Garden (ગાર્ડન) વાડી.
All day long=આખો દિવસ
Evening (ઇવનિંગ) સાંજે
Village (વિલેજ) ગામ. [દૂર
Three miles off=ત્રણ માઇલ
Is at work=કામ કરે છે
Is working(ઉવર્કિંગ)કામ કરે છે
About (ઍબાઉટ) આમ તેમ
Came home=ઘેર આવ્યા
To-day (ટુ-ડે) આજે
Walked (ઉવૉકડ) ચાલ્યો
A little (લિટલ) થોડે
Way (ઉવે) રસ્તે.
Am tired=થાકી ગયો છું
Any more=કાંઇ વધારે.
Then (ધેન) ત્યારે
Kind (કાઇન્ડ) માયાળુ
Stopped (સ્ટૉપ્ડ) અટક્યો, ઉભો રહ્યો
Took (ટુક) લીધો.
Shoulder (શૉલડર) ખભા
Carrying (કૅરિઇંગ) ઉંચકી લઇ જતો.

You see him carrying him home=તમે તેને ઘેર ઉચકી લઇ જતા જુઓ છો.
Sixty (સિક્સ્ટિ) સાઠ.
Years=વર્ષ [ઉમરનો.
Sixty years old=સાઠ વર્ષની
Face (ફેઇસ) ચ્હેરો.
Strong(સ્ટ્રૉન્ગ)મજબુત, જોરાવર.
Still (સ્ટિલ) તોપણ
Get home (ગેટહોમ) ઘેર પહોચશે
Will light (લાઇટ) સળગાવશે
Fire (ફાયર) દેવત.
Will cook=રાંધશે
(Will) cook some rice for both of them to eat=તેમને બન્નેને ખાવાને થોડો ભાત રાંધશે.
Will lie down (લાઇ) સુશે.
Mat (મૅટ) સાદડી
(Will) sleep (સ્લીપ) ઉંઘશે.
Till (ટિલ) સુધી
Morning (મૅર્નિંગ) સવાર.

---

18 Months of the year.

વરસના મહીના.

Months (મન્થસ) મહીના.

Year (યુઅર) વર્ષ.
January (જૅન્યુઆરી) જાનેવારી.
February (ફેબ્રુઍરિ) ફેબ્રુઆરી.
March (માર્ચ) માર્ચ
April (એપ્રિલ) એપ્રિલ
May (મે) મે
June (જ્યુન) જુન.
July (જુલાઇ) જુલાઇ
August (ઑગસ્ટ) ઓગસ્ટ
September (સપટેમ્બર) સપટેમ્બર.
October (ઑકટોબર)ઓકટોબર
November (નવેમ્બર) નવેમ્બર
December (ડિસેમ્બર)ડીસેમ્બર
Thirty (થર્ટિ) ત્રીસ.
Twenty eight (ટ્વેન્ટિ એઇટ) અઠાવીસ.
Alone (એલોન) એકલા.
Thirty one (થર્ટિ વન)એકત્રીસ.
Leap-year (લીપયુઅર)વરસના આંકને ચારે ભાગતા શેષ કાંઇ ન રહે તે વરસ–૩૬૬ દિવસનુ વરસ.

---

19 Play ground.
રમવાની જગ્યા.

Play-Ground (પ્લે ગ્રાઉન્ડ) રમવાની જગ્યા.
Where are you going= તમે કયા જાઓ છો ?
Gopal (ગોપાલ) છોકરાનુ નામ.
I am going=હુ જાઉં છુ.
Come (કમ) આવો, ચાલો.
Do come=આવોનીજ.
Will show=દેખાડીશ.
Very well=ઘણુ સારૂ.
Nothing (નથિંગ) કંઇ નથી
To do just now=હમણા કરવાનુ
Will go with you=તમારી સાથે આવીશ
Thank (થૅન્ક) ઉપકાર માનુ છું.
Let us be off at once= ચાલો આપણે એકદમ જઇએ
What (હ્વૉટ) કેવી
Large (લાર્જ) મ્હોટી.
Place (પ્લેઇસ) જગા
What a fine large place it is=તે કેવી સુંદર મોટી જગ્યા છે.
How many=કેટલા.
How many boys there are=કેટલા છોકરા છે.
Can tell=કહી શકો છો.

Who they are=તેઓ કોણ છે.
What (હ્વૉટ) શુ.
Are playing (પ્લેઈંગ) રમે છે.
Know (નો) ઓળખુ છુ.
Most (મૅાસ્ટ) ઘણુંખરા
Most of them=તેઓમાના ઘણાકને.
Tops (ટૉપ્સ) ભમરડો
Class (ક્લાસ) વર્ગ
Kesu (કેસુ) છોકરાનુ નામ છે
Is spinning (સ્પિનિંગ) ફેરવે છે
Is standing(સ્ટૅન્ડિંગ) ઉભો છે
Close by=છેક પાસે.
Who are those boys playing=પેલા છોકરા રમે છે તે કોણ છે.
Ball (બૅાલ) દડો.
Ramoo (રામુ) છોકરાનુ નામ છે
Rangoo (રન્ગુ) છોકરાનુ નામ છે.
Belongs (બીલૅાન્ગ્ઝ) નો છે.
Ball belongs to Ramoo= દડો રામુનો છે.
Week (હ્વીક) અઠવાડિયું.
Is throwing (થ્રોઇંગ) ફેંકે છે
Is catching (કેચિંગ) પકડે છે.
In front (ફ્રન્ટ) આગાડી.
Are jumping (જમ્પિંગ)કુદે છે

Name (નેઇમ) નામ.
Nana (નાના) છોકરાનું નામ છે.
Who the others are= બીજા કોણ છે.
Can run very fast=ઘણી જલદીથી દોડી શકે છે
Long jump (લૅાન્ગ જમ્પ) રમતનુ નામ છે.
Sometimes (સમટાઇમ્સ) કોઇ કોઇ વાર
High jump (હાઇ જમ્પ) રમતનુ નામ છે.
Put (પુટ મુકે છે
Stick (સ્ટિક) લાકડી
String (સ્ટ્રિન્ગ) દોરી
Between (બીટવીન) વચ્ચે.
Posts (પોસ્ટસ) થાભલા
Tries=યત્ન કરે છે.
To jump over it=તે ઉપર થઇ કુદકો મારવાની
How far=કેટલે દુર.
How high=કેટલે ઉચે.
That is very good=તે ઘણુ સારૂ
Must go back home=ઘેર પાછા ફરવુ.
May stay (સ્ટે) થોભો.

Where you are=તમે ક્યાં છો.

But don't be late=મોડું કરતો ના

Dark (ડાર્ક) અંધારૂં.

Back (બૅક) પાછા

Before (બીફોર) અગાઉ.

It gets dark=અંધારૂં થાય છે

20 Try *again*.

ફરીથી યત્ન કરો.

Try (ટ્રાય) યત્ન કરો.

Again (અગેન) ફરીથી.

There was=હતો

Once (ઉવન્સ) એક વખત.

Named (નેઇમ્ડ) કરીને.

Rama (રામ) છોકરાનું નામ છે

He was eight years old= તે આઠ વર્ષનો હતો.

Went (ઉ-વેન્ટ) જતો

Went to school=નિશાળે જતો જતો.

Every day (એવરિડે) દરરોજ.

Clever (ક્લેવર) હુશીયાર.

Very often=ઘણી ખરીવાર.

Was last=છેલ્લો નંબર રાખતો.

Class (ક્લાસ) વર્ગ.

Could read (રીડ) વાંચી શકતો.

Well (ઉવેલ) સારી રીતે

Sums (સમ્ઝ) દાખલા.

Could not do sums= દાખલા ગણી શકતો નહીં

Slate (સ્લેઇટ) પથ્થર પાટી.

To add up (ઍડ) ઉમેરવું

Five (ફાઇવ) પાંચ

Lines (લાઇન્ઝ) હાર

Figures (ફિગર્ઝ) આંકડા

Soon (સૂન) તરતજ.

All the other boys=સઘળા બીજા છોકરાઓ [કીધો.

Did the sum=દાખલો ગણ્યો.

Brought* (બ્રોટ) લાવ્યા.

Master (માસ્ટર) શિક્ષક

Showed (શોડ) બતાવ્યો.

Answers (ઍનર્સર્ઝ) જવાબ.

Right (રાઇટ) ખરા.

They were all right= તેઓ સઘળા ખરા હતા.

Quite (ક્વાઇટ) તદ્દન.

Wrong (રૉન્ગ) ખોટો.

Go back=પાછો જા.

Rub out (રબ આઉટ) ભૂંસી નાખ.

Sat down (સૅટ ડાઉન) બેઠો.

Have done=કીધો છે.

Show me your slate=

તમારી સ્લેટ મને બતાવો.
Looked=તપસી.
Work (ઉર્ક) ગણ્યું.
Once more=એકવાર ફરીથી.
What is the use=તે શુ કામનુ છે ?
Can not do it=હું તે ગણી શકતો નથી.
Hard (હાર્ડ) અઘરો [અઘરો.
Too hard=બેહદ્દ તે કરતા
Replied (રિપ્લાઇડ) જવાબ દીધા.
Went back to his seat=પોતાની જગાએ પાછો ગયો
Slowly (સ્લોલિ) ધીમેથી
Carefully(કેઅરફુલિ)સભાળથી
Well done=શાબાશ
Keep on=જારી રાખો.
Trying (ટ્રાઇંગ) કોશિષ કરવાનુ
Till you do it=જ્યાં સુધી તમે તે કરો ત્યા સુધી.
Never say=કદી એમ કહેતા નહીં
I can not do it=હુ તે કરી શકતો નથી
I will do it=હુ તે કરીશ.
Work (ઉર્ક) કામ કરો
With a will=મરજીથી,ખુશીથી.

Work hard=સખત મહેનત કરો.
End (એન્ડ) છેડો, અત.
Again and again=ફરીથી.
Till (ટિલ) જ્યા સુધી.
All is plain=સઘળુ સરસ.
Never (નેવર) કદી નહીં.
Give in=છોડી દેવુ.
Once more=એકવાર ફરીથી
Begin=શરૂ કરો
Try (ટ્રાય) કોશીષ, યત્ન.
Might (માઇટ) બળ.
With all your might=તમારા સઘળા બળથી.
By and by=હળવે હળવે
You will get it right=તમે સાચે રસ્તે પહોચશો.

21 The House that Rama built.

રામે જે ઘર બાંધ્યું તે.

This is=આ રહ્યુ.
House (હાઉસ) ઘર
That (ધૅટ) જે, તે
Rama (રામ) છોકરાનુ નામ છે.
Built (બિલ્ટ) બાધ્યુ
This is the house that Rama built=રામે જે ઘર

બાંધ્યુ તે આ રહ્યું.
Lived (લિવ્ડ) રહેતો હતો.
This is the boy who lived in the house that Rama built=રામે જે ઘર બાંધ્યુ તેમા જે છોકરો રહેતો હતો તે આ રહ્યો.
Bit (બિટ) કરડી
This is built=રામે જે ઘર બાંધ્યુ તેમા જે છોકરો રહેતો હતો તેને જે બિલાડી કરડી તે આ રહી.
Caught (કૉટ) પકડી.
This is the dog built=રામે જે ઘર બાંધ્યુ તેમા જે છોકરો રહેતો હતો તેને જે બિલાડી કરડી તેને જે કુતરાએ પકડી તે કુતરો આ રહ્યો.
Crow (ક્રો) કાગડો.
Pecked (પેક્ડ) ચાચ મારી.
This the crow .built=રામે જે ઘર બાંધ્યુ તેમા જે છોકરો રહેતો હતો તેને જે બિલાડી કરડી તેને જે કુતરાએ પકડી તેને જે કાગડાએ ચાચ મારી તે કાગડો આ રહ્યો

Kite (કાઇટ) સમડી
Chased (ચેઇઝ્ડ) પુંઠે પડી.
This is the kite . built=જે ઘર રામે બાંધ્યુ તેમા જે છોકરો રહેતો હતો તેને જે બિલાડી કરડી તેને જે કુતરાએ પકડી તેને જે કાગડાએ ચાચ મારી તેની પુંઠે જે સમડી પડી તે આ રહી

---

22 Tell the truth.

સાચુ બોલો.

Tell (ટેલ) બોલો.
Truth (ટ્રુથ) સાચુ
There were=હતાં.
Children (ચિલડ્રન) છોકરા
Named (નેઇમ્ડ) કરીને.
Venkata (વેન્કટ) છોકરાનુ નામ
Kamala (કમળા) છોકરીનું નામ.
Were playing (પ્લેઇંગ) રમતા હતા
Front (ફ્રન્ટ) આગળના.
Room (રુમ) ઓરડો.
Looking glass (લુકિંગગ્લાસ) આરસી
Did_not see=જોયુ નહિ.

As they were playing=જેવા તેઓ રમતા હતા તેવા
Pushed (પુશ્ડ) આચકો માર્યો
Against (ઍગેન્સ્ટ) સામે.
Glass (ગ્લાસ) કાચ
Fell (ફેલ) પડયો
Ground (ગ્રાઉન્ડ) જમીન
Broke (બ્રોક) ભાગી ગયો
Both children=બન્ને છોકરા.
Began to cry=રડવા લાગ્યા
Did push=આચકો માર્યો
Is broken (બ્રોકન) ભાગી ગયો છે
Did not mean (મીન) ઈરાદો નહોતો
Fault (ફૉલ્ટ) ભુલ, કસુર, દોષ
Why do you say=શા વાસ્તે તમે કહો છો
Finds out=માલમ પડશે
Will get angry=ગુસ્સે થશે
Can hide (હાઇડ) સતાડીએ
Some where= કોઇ ઠેકાણે.
Sometime (સમટાઇમ) કોઈ વખતે
Other (અધર) બીજે
Will be found out=જણાઈ આવશે
We had better tell father=આપણે પિતાજીને કહીયે તે વધારે સારૂ
Sorry (સૉરિ) દિલગીર
We are sorry=હમે દિલગીર છીએ
Perhaps (પરહૅપ્સ) કદાચિત.
Will not be=થશે નહીં
Angry (ઍન્ગ્રિ) ગુસ્સે
I am afraid=મને બીક છે.
Had we not better tell mother=શુ આપણે માને કહીએ તે વધારે સારૂ નહીં?
Were speaking=વાત કરતા હતાં.
Was tired (ટાયર્ડ) થાકી ગઇ હતી.
Chair (ચેઅર) ખુરશી
Stood (સ્ટુડ) ઉભા
Went up to her=તેની આગળ ગયા
Quietly (ક્વાયેટલિ) ચુપકીથી.
Looking (લુકિંગ) જોતા.
Downwards (ડાઉનવર્ડ્ઝ) નીચે.
Some thing was the matter=કંઈ થયુ હતું
Are standing=ઉભા છો

Still (સ્ટિલ) શાંત.
Have you done ?=શું તમે કીધુ છે [કંઇ ચીજ
Anything (ઍનિથિંગ)
Wrong (રૉન્ગ) ખોટુ [રડવુ.
To sob (સૉબ) ડુસકા ખાઇને
Burst into tears=રડવા મંડી પડયો, દડદડ આસુ પાડવા લાગ્યો
Any one=કોઇએ
Has hurt=ઇજા કીધી છે
What is the matter=શું છે
Don't cry=રડશો નહીં
Will be angry with us=અમારા ઉપર ગુસ્સે થશે
Is that it ?=શુ એટલુજ કે ?
I am very glad=હું ઘણી ખુશ છુ
You have told me the truth=તમે મને સાચે સાચુ કહી દીધુ છે. [નહીં
Do not be afraid=બ્હીશો
Because (બીકૉઝ) કારણ કે.

---

23 The Boat.

(બોટ) હોડી.

Boat (બોટ) હોડી, મછવો.

Deep (ડીપ) ઉંડી.
River (રિવર) નદી
Full of=ભરેલી
Cross (ક્રોસ) ઓળગવુ.
Can not cross=ઓળગી શકીશુ નહીં,
On foot (ફુટ) પગે ચાલીને.
Close by (કલોઝબાઇ) છેક પાસે
Bridge (બ્રિડજ) પુલ
Quite (ક્વાઇટ) તદન
Across (ઍક્રોસ) આરપાર, એક નાકેથી બીજે નાકે
May walk (વૉક) ચાલો
Over the river=નદી ઉપર થઇને.
As if=જાણે
Road (રોડ) રસ્તો [ચાલતો
Walking along (ઍલૉન્ગ)
Road (રોડ) રસ્તો
Underneath (અડરનીથ) નીચે, તળે
Sides (સાઇડઝ) બાજુઓ
Banks (બૅન્કઝ) બાજુઓ
Between (બીટવીન) વચ્ચે.
Where (વ્હેર) ક્યાંથી.
Run (રન) વહે છે.

Over the land=જમીન ઉપર થઇને
Go into=મળે છે.
At last (ઍટલાસ્ટ) આખરે.
Falls (ફૉલ્સ) પડે છે
Clouds (ક્લાઉડ્ઝ) વાદળા
Tied (ટાઇડ) બાંધેલી.
Nearer (નીઅરર) પાસેના
Like (લાઇક) જેવું
Little (લિટલ) ન્હાના
Wood (વુડ) લાકડું.
Made of wood=લાકડાનું બનાવેલું.
Floats (ફ્લોટ્ઝ) તરે છે
Rooms (રૂમ્ઝ) ઓરડા
Inside (ઇનસાઇડ) અંદરની બાજુ.
Are open=ઉઘાડી છે
Are shut=બંધ છે.
Door (ડોર) દરવાજો
Top (ટૉપ) ઉપરના ભાગ, મથાળે.
What are they for=તેઓ શાને માટે છે.
Gentlemen (જેન્ટલમેન) ગૃહસ્થ માણસો
Evening (ઇવનિંગ) સાંજ
Has set=અસ્ત પામે છે.
Cool (કુલ) ઠંડક

Ladder (લૅડર) નીસરણી
Steps (સ્ટેપ્સ) પગથિયા.
Top (ટૉપ) ઉપરના
What (વૉટ) શાથી.
Makes go=ચાલે છે.
Through (થ્રુ) માં થઇને.
Push (પૂશ) હડસેલે છે.
Poles (પોલ્ઝ) વાંસ [વાળો.
Boatman (બોટમૅન) હોડી
Standing (સ્ટૅન્ડિંગ) ઉભેલો.
That (ધૅટ) પેલી.
Dark (ડાર્ક) કાળી.
Thing (થિંગ) ચીજ.
Undeneath (અંડરનીથ) તળે.
Looks (લુક્સ) દેખાય છે.
Like (લાઇક) માફક
Another (અનધર) બીજી.
Upside (અપસાઇડ) ઉંધી વળેલી.
Far away (ફાર અવે) ઘણું દુર.

---

24 Time Past and Present.

Time (ટાઇમ) વખત.
Past (પાસ્ટ) ભૂતકાળ.
Present (પ્રેઝન્ટ) વર્તમાનકાળ.

To-day (ટુ ડે) આજે.
Yesterday (યસ્ટરડે) ગઇ કાલે.
I say=હુ કહું છુ
I do=હુ કરૂ છુ.
I am=હુ છુ
I give=હુ આપુ છુ
I tell=હુ કહુ છુ.
I have=મારી પાસે છે.
I go=હુ જાઉં છુ
I hear=હુ સાભળુ છુ
I get=હુ મેળવુ છુ
I come=હુ આવુ છુ
I wake (ઉવેઇક) હુ જાગુ છુ.
I sit=હું બેસુ છુ.
I bring (બ્રિન્ગ) હુ લાવુ છુ.
I buy (બાઇ) હુ ખરીદ છુ
I drink (ડ્રિન્ક) હુ પીઉં છુ
I eat (ઇટ) હુ ખાઉં છુ.
I see=હુ જોઉં છુ.
I sleep=હુ ઉંઘુ છુ
I said=મે કહ્યુ
I did=મે કીધુ
I was=હુ હતો
I gave=મે આપ્યુ
I told=મે કહ્યુ
I had=મારી પાસે હતુ

I went=હુ ગયો.
I heard=મેં સાભળ્યુ.
I got=મે મેળવ્યુ
I came=હુ આવ્યો.
I woke=હુ જાગ્યો.
I sat=હુ બેઠો.
I brought (બ્રૉટ) હુ લાવ્યો.
I bought=મે ખરીદ્યુ.
I drank (ડ્રૅન્ક) મે પીધુ.
I ate (એઇટ) મે ખાધુ
I saw=મે જોયુ.
I slept (સ્લેપ્ટ) હુ ઉંઘ્યો

---

25 The Stars.

(સ્ટાર્સ) તારાઓ.

Stars (સ્ટાર્સ) તારાઓ
Bright (બ્રાઇટ) ચકચકિત
Shine (શાઇન) પ્રકાશે છે
At night (નાઇટ) રાત્રે
Sun (સન) સુર્ય.
Has set (સેટ) અસ્ત પામે છે.
There are=છે.
Count (કાઉન્ટ) ગણવુ
Can not count=ગણી શકીએ નહિ
Seem (સીમ) દેખાય છે.

To open (ઓપન) ઉઘાડવું
To shut (શટ) બંધ થવું.
Twinkle (ટ્વિન્કલ) ચમકે છે, ઝલકે છે
Diamonds (ડાયમન્ડ્ઝ) હીરાઓ
Sky (સ્કાઇ) આકાશ
In the day time=દિવસે
Because (બીકૉઝ) કારણકે
Bright (બ્રાઇટ) પ્રકાશ
Light (લાઇટ) અજવાળુ, તેજ
Little (લિટલ) ન્હાના
Wonder (વન્ડર) અજબ થાઉં છુ
Above (એબવ) ઉપર
World (વર્લ્ડ) જગત, દુનિયા
High (હાઇ) ઉંચે
Blazing (બ્લેઝિંગ) ચળકતો
Has set=અસ્ત પામે છે
Grass (ગ્રાસ) ઘાસ
Dew (ડ્યુ) દવ
Wet (વેટ) ભીનું
Show (શો) દેખાડો છો

---

26 Dinner

ખાણું.

Eating (ઇટિંગ) ખાતા.
Dinner (ડિનર) ખાણુ
Meal (મીલ) ખાણુ, ભોજન.
The first meal=પહેલું ખાણુ.
In the day–દિવસનું.
Break-fast (બ્રેકફાસ્ટ) નાસ્તો
Call (કૉલ) કહીએ છીએ
It is now one o'clock= હમણા એક વાગ્યો છે
These (ધીઝ) આ This નું બહુવચન
[કામ કીધું છે
Have worked (વર્ક્ડ)
Hard (હાર્ડ) સખત
All the morning=સવારથી.
Coffee (કૉફી) કાફી, બુંદ
To drink (ડ્રિન્ક) પીવાને
Rice cakes=ચોખાની પુરી
Before (બીફોર) અગાઉ.
Left (લેફ્ટ) છોડયુ
They left home=તેઓએ ઘર છોડયુ
It was then eight o'clock= તે વખતે આઠ વાગ્યા હતા
For five hours=પાચ કલાક સુધી ખોરાક લીધો ન્હોતો.
Have had no food=કંઇ ખાધુ.
Hungry (હંગ્રિ) ભુખ્યા.

Thirsty (થર્સ્ટિ) તરસ્યા
Are having (હેવિંગ) લે છે.
So (સો) તેથી.
Pretty (પ્રિટિ) સુંદર
Garden (ગાર્ડન) વાડી
Behind (બીહાઇન્ડ) પાછળ
Flower pots (ફ્લાવર પોટસ) ફુલના કુંડા
Where (ઉહ્વેર) જ્યા.
Where no one can see them=જ્યા તેમને કોઇ જોઇ શકતુ નથી [ને છે
Each man has=દરેક માણસ
Plate (પ્લેઇટ) રકાબી
Boiled (બોઇલ્ડ) ઉકાળેલા, રાંધેલા.
Close to=છેક પાસે
Flat (ફ્લૅટ) છાછરી
Dish (ડિશ) રકાબી
Full of (ફુલ ઑફ) ભરેલી.
Curry (કરી) કઢી.
Chutney (ચટનિ) ચટણી.
Chilies (ચિલિઝ) મરચા
Pepper (પેપર) મરી
Middle man (મિડલમૅન) વચલો માણસ
Is taking up=લે છે.

Handful (હૅન્ડફુલ) મુઠ્ઠીભર
A handful of rice=મુઠ્ઠીભર ચોખા
Is pouring (પોરિંગ) રેડે છે.
Out of=માથી.
Pot (પૉટ) ઘડો
Over his hand=પોતાના હાથ ઉપર.
Grow (ગ્રો) ઉગે છે
They are very hot=તેઓ ઘણા ગરમ પડે છે.
Round (રાઉન્ડ) ગોળ.
Supper (સપર) રાતનુ વાળુ
At eight o'clockto night =આજ રાત્રે આઠ વાગે
Will have=લેશે
Will lie down=નીચે સુશે
Will go to sleep=ઉંઘી જશે
Those who work hard in the day sleep well at night=જેઓ દહાડે સખત કામ કરે છે તેઓ રાતે સારી પેઠે ઉંઘે છે
Well (ઉવેલ) સારી પેઠે
The idle (આઇડલ) આળસુ લોકો
Must work hard=સખત કામ કરવુ જોઇએ.

27 The Naughty Boy.

(નૉટિ બૉય) ખરાબ છોકરો.

Naughty (નૉટિ) ખરાબ.
Was going (ગોઇંગ) જતી હતી
Well (ઉવેલ) કુવો.
To get (ગેટ) લાવવાને
Went (ઉવેન્ટ) ગયા
To help (હેલ્પ) મદદ કરવાને
Did (ડિડ) કીધુ
What do you think=તમે શુ ધારો છો.
Was walking (ઉવૉકિંગ) ચાલતો હતો.
Pushed (પુશ્ડ) આચકો માર્યો
So that=જેથી કરીને
Pot (પૉટ) વાસણુ
Broke to pieces=કકડે કકડા થઈ ગયા
Laughing (લાફિંગ) હસ્તો.
Began (બીગૅન) લાગી.
Began to cry=રડવા લાગી
Because (બીકૉઝ) કારણ કે
She was afraid=તેની બહીતી હતી.
Would be (વુડ બી) થશે.
Angry (ઍંગ્રિ) ગુસ્સે.
Because ..her=કારણકે તે બીધી કે તેની મા તેની ઉપર ગુસ્સે થશે.
Ought (ઑટ) જોઇએ.
Kind (કાઇન્ડ) માયાળુ
To tease (ટીઝ) પજવવુ, ખીજવવુ.
Should try (ટ્રાઈ) કોશીશ કરવી જોઇએ
To please (પ્લીઝ) રાજી કરવા, ખુશી કરવુ
Always (ઑલવેઝ) હમેશા.
Ready (રેડી) તેયાર.
To help (હેલ્પ) મદદ કરવાને.
Polite (પોલાઇટ) સભ્યતાવાળા
Every=દરેક જણુ, માણુસ
Should not say = કહેવુ જોઇએ નહીં
If you please=જો તમારી મરજી હોય તો
Please (પ્લીઝ) મહેરબાની કરી.
Give (ગિવ) આપો
Do not want=જોઇતી નહી હોય
Should say=કહેવુ જોઇએ.
Sir (સર) સાહેબ.
Gentleman (જેન્ટલમૅન) સદ્‌ગૃહસ્થ.

Always (ઑાલવેઝ) હંમેશા.
Ma'am or Madam (મૅમ ઑાર મૅડમ) બાઇ સાહેબ
Lady (લેડિ) બાઇ
Good-morning (ગુડમૉર્નિંગ) સવારની સલામ, સાહેબજી
Go to bed=સુવા જાઓ
At night (ઍટ નાઇટ) રાતની સલામ.
Part (પાર્ટ) છુટા પાડો.
Friend (ફ્રેન્ડ) દોસ્તદાર
Good-bye (ગુડબાઇ) સાહેબજી, છુટા પડતી વખતની સલામ.
Meet (મીટ) મળવુ
Good evening (ગુડ ઇવિનિંગ) સાંજની સલામ
Leave (લિવ) છોડો

Be Polite.

સભ્ય થાઓ.

Good little boys=ભલા નાના છોકરાઓ
Should never say=કદી એમ કહેવુ જોઇએ નહીં
At all (ઍટ ઑાલ) બીલકુલ.
Way (વે) રીત.
What is not at all the wayતે બીલકુલ રીત નથી,
If you please=જો તમારી મરજી હોય તો
Every one=દરેક જણ
Yes (યેસ) હા

28 A Walk in the fields.

Ramoo (રામુ) છોકરાનુ નામ છે
Ramoo was a boy=રામુ કરીને એક છોકરો હતો.
Had lived-કાઢી હતી, ગુજારી હતી
Village (વિલેજ) ગામ.
All his life=પોતાની આખી જીંદગી
Knew nothing=તને કંઇ ખબર નહોતી.
Town (ટાઉન) શહેર
Name (નેઇમ) નામ
Bird (બર્ડ) પક્ષી
Beast (બીસ્ટ) પશુ
Tree (ટ્રી) ઝાડ.
Country (કન્ટ્રિ) દેશ, ગામ
His own country=પોતાના સ્વદેશ
He was twelve years old =તે બાર વર્ષનો હતો.

Clever (ક્લેવર) હોશિઆર.
Cousin (કઝિન) ભત્રીજો
Named (નેઇમ્ડ) કરીને
Rungoo (રગુ) છોકરાનું નામ છે
Who was nine years old =જે નવ વર્ષનો હતો
Always (ઑલવેઝ) હમેશા.
Had lived=રહ્યો હતો
He knew nothing about the country=તેને દેશ વિષે કંઇજ ખબર નહોતી
Very little=ઘણુ થોડુ
Fell (ફેલ) પડયો
Ill (ઇલ) માંદો
Got thin and weak=થેચાઇ ગયો અને શકિતહીન થયો (માંદો પડયો)
Sent (સેન્ટ) મોકલ્યો
To stay (સ્ટે) રહેવાને
Air (એઅર) હવા.
Will make well=સારો થશે
It will make Rangoo well=તેથી રગુ સારો થશે
At first (ઍટ ફર્સ્ટ) પહેલા
Stayed (સ્ટેઇડ) થોભતો
Soon (સુન) થોડીવારમા.

Strong (સ્ટ્રોન્ગ) મજબુત
Grew strong and well= મજબુત અને સારો થયો.
Went out for a walk= ફરવા ગયા
Fine (ફાઇન) સુદર, રંગીઆમણો.
It is just six o'clock= હમણા છ વાગ્યા છે
Come out for a walk with me=મારી સાથે ફરવા ચાલો
It will do you good=તેથી તને ફાયદો થશે
Put on=પહેરો
Shoes (શુઝ) જોડા
Thank (થૅન્ક) આભાર માનું છુ
Here I am=હુ આ રહ્યો
Quite ready=સાવ તૈયાર.
Where shall we go=આપણે કયા જઇશુ
Will take=લઇ જઇશ
Along (અૅલૉન્ગ) ઉપર થઇને.
Road (રોડ) રસ્તા
Will walk=ફરીશુ
Across (ઍક્રોસ) એક બાજુથી બીજી બાજુ સુધી, પેલે પાર
Across the field=ખેતરને પેલે પાર.

Tank (ટૅન્ક) તળાવ સુધી
To the tank=તળાવ સુધી
Then we will come back=ત્યાર પછી આપણે પાછા ફરીશુ
Back (બૅક) પાછા
Hour (અવર) કલાક
This will take us an hour=એ આપણુનો એક કલાક લેશે.
It will then be getting hot=ત્યાર પછી તો તાપ પડતો હોશે
Cool (કુલ) ઠંડી
Now it is quite cool=હમણા છેક ઠંડી છે
Has not risen=ઉગ્યો નથી.
What a fine large tree that is=પેલુ સુદર ઝાડ કેવુ છે
Mango tree (મૅન્ગો ટ્રી) આંબાનુ ઝાડ
Mangoes (મૅન્ગોઝ) કેરીઓ
That is not the time=આ કેરીનો વખત નથી
We shall not get=આપણે મળશે નહીં
Till June=જુન સુધી
July (જુલાઇ) મહીનાનુ નામ છે
Ugly (અગ્લિ) કદરૂપુ, બેડોળ.

Black (બ્લૅક) કાળુ
Flying (ફ્લાઇંગ) ઉડતું
Past (પાસ્ટ) પાસે થઇને.
That is not a bird=તે પક્ષી નથી
Bat (બૅટ) ચામાચેણુ
It looks=દેખાય છે
Mouse (માઉસ) ઉંદર
Wings (ઉવિન્ગસ) પાખો
Sleeps (સ્લીપ્ઝ) ઉંઘે છે
Owl (આઉલ) ઘુવડ
Flies (ફ્લાઇઝ) ઉડે છે
About=આમતેમ.
At night=રાત્રે
Is flying (ફ્લાઇંગ) ઉડે છે
Hole (હોલ) દર
To its hole=પોતાના દરે
Old wall=જુની દીવાલ.
Something (સમથિંગ)કંઈચીજ.
Monkey (મન્કી) વાંદરો .
Must be=હોવા જોઇએ
It was not=તે નહોતો
He is holding=તેને પકડેલી છે
Branch (બ્રૅન્ચ) ડાળી.
Left hand=ડાબો હાથ.
Is holding=ધરે છે,

Over his back (બૅક) પોતાની પીઠ ઉપર
Ha-nooman (હનુમાન) હનુમાન જાતનો
Sounds (સાઉન્ડઝ) અવાજ
Wheels (વ્હીલઝ) પૈડા
Carriage (કૅરેજ) ગાડી.
Here is=આ રહી.
Coming=આવતી
Let us get on=ચાલો આપણે નીકળી જઇએ
On one side=એક બાજુએ
Rajah (રાજાહ) રાજા
Drive (ડ્રાઇવ) ફરવા જવુ તે
Let us cross=ચાલો આપણે ઓળગીએ
Beautiful (બ્યુટીફુલ) સુંદર
Before (બીફોર) અગાઉ
Pea-cock (પીકૉક) મોર.
Green (ગ્રીન) લીલુ
Gold (ગોલ્ડ) સોનેરી
Close to=પાસે.
Grain (ગ્રેઇન) દાણા, અનાજ.
Tame (ટેઇમ) હળી ગયેલુ
Hul-lo (હલૂ) અલ્યા! હ?
What's the matter=શુ છે.

Are pulling (પુલિંગ) ખેચે છે.
Quick (કવિક) જલદી [નથી.
Don't you see=શુ તુ જોતો
Snake (સ્નેઇક) સાપ
Back (બૅક) પાછા ફર્યા
Hissed (હિસ્ડ) ફુંફાડા મારતો હતો
Nearly=ઘણુ કરીને
Put (પુટ) મુક્યો
Angry (ઍન્ગ્રિ) ગુસ્સે
Is holding (હોલ્ડિંગ) ધરે છે.
Cobra (કોબ્રા) અજગર, નાગ
Bit (બિટ) કરડે
Thou could die=તુ મરી જાય.
Could save (સેઇવ) બચાવે
Snake--king (સ્નેઇક કિંગ) સાપનો રાજા
Keep far away=દુર રહો
Hole (હોલ) દર.
Every one=દરેક જણ
Is afraid of it=તેનાથી બ્હીએછે.
Pulled (પુલ્ડ) ખેચ્યો
Safe (સેઇફ) સહીસલામત
Next (નેક્સ્ટ) પાસેના
Good bye (ગુડબાઇ) સાહેબજી.
Do you know=શુ તમે જાણોછો.

Runs away=દોડી જાય છે
That is way=તે કારણથી.
Still (સ્ટિલ) શાંત, ચુપચુપ
Hare (હેર) સસલુ
Ears (ઇઅર્ઝ) કાન
The dogs try to catch it=
કુતરા તેને પકડવાની કોશીશ કરેછે.
But they never catch=પણ
તેઓ કદી પકડી શકતા નથી
Too fast=જોઇએ તે કરતા જલદી
Walking along the field
=ખેતરમા થઇ ચાલી આવતો
Narsoo (નરસુ) નામ છે.
Farmer (ફાર્મર) ખેડુત.
To plough=ખેડવુ.
Is taking=લઇ જાય છે
Oxen (ઑક્સન) બળદો.
Early (અર્લિ) વહેલુ.
Let us go back now=
ચાલો હમણા આપણે પાછા જઇએ.
Another way=બીજે રસ્તે.
We have had quite a
long walk=આપણે છેક લાંબી
મુસાફરી કરી છે.
Beast (બીસ્ટ) જનાવર, પશુ.
Standing (સ્ટૅન્ડિંગ) ઉભેલુ.

Shall we run away=શું
આપણે દોડી જઇશુ.
Elephant (એલિફન્ટ) હાથી.
Strong (સ્ટ્રૉન્ગ) જોરાવર.
Quite (ક્વાઇટ) છેક
Tame (ટેઇમ) હળી ગયેલુ.
Hurt (હર્ટ) ઇજા કરવી.
Will not hurt=ઇજા કરશે નહીં
Hanging down (હૅંગિન્ગ)
નીચે લટકતી.
In front of=સામે.
Nose (નોઝ) નાક.
Trunk (ટ્રન્ક) સુંઢ.
As well=વળી
Can pick up (પિક) ઉપાડી
શકે છે
Feeds (ફિડ્સ) ખાય છે
Himself (હિમસેલ્ફ) પોતે.
Plantains (પ્લેનટેન્સ) કેળા.
Now let us go home=
હવે ચાલો આપણે ઘેર જઇએ.

---

29 The Sun And The Moon.

Sun (સન) સૂર્ય.
Moon (મૂન) ચંદ્રમા.
Have=ને હોય છે.

Shape (શેઇપ) ઘાટ.
Ball (બૉલ) દડા.
Ball of fire=અગ્નિના ગોળા.
If there were no sun=
જો સુરજ ન હોત તો.
Things (થિંગ્ઝ) વસ્તુઓ
Would be=થઇ જાત.
Dark (ડાર્ક) અંધારી
Cold (કોલ્ડ) થંડી
Plants (પ્લૅન્ટ્ઝ) છોડવા
Could grow (ગ્રો) ઉગી શકત
Would die=નાશ પામત
Are far offfrom us=આપણાથી
ઘણે દુર છે
Wide (ઉવાઇડ) વિસ્તારવાળા
Plain (પ્લેઇન) મેદાન.
Shines (શાઇન્ઝ) પ્રકાશે છે
By night=રાત્રે
Light (લાઇટ) અજવાળું.
Bright(બ્રાઇટ)પ્રકાશીત, ચકચકિત.
Is not so bright as the
sun=અને તે સૂર્ય જેટલો પ્રકાશીત
છે તેટલો તે નથી.
Of its own=પોતાનું
The moon has no light
of its own=ચંદ્રને પોતાનુ
અજવાળુ નથી

---

30 Boys.

Good (ગુડ) સારો.
Truth (ટ્રુથ) સાચુ
Wise (ઉવાઇઝ) ડાહ્યો.
Lessons (લેસન્સ) પાઠો.
Well (ઉવેલ) સારી રીતે
Brave (બ્રેઇવ) બહાદુર
Lie (લાઇ) જુઠું
To tell a lie=જુઠું બોલવુ.
Will not tell a lie=જુઠું
બોલશે નહીં.
The strong (સ્ટ્રૉન્ગ) જબરો
છોકરો
To help (હેલ્પ) મદદ કરવાને
The weak (ઉવીક) નબળાને
Will try (ટ્રાય) યત્ન કરશે
Loving (લવિંગ) પ્રેમાળ.
Obeys (ઓબેઝ)—નુ કહ્યુ માને છે.
Kind (કાઇન્ડ) માયાળુ
Helps (હેલ્પ્ઝ) મદદ કરે છે.
The boy who=જે છોકરો
Wishes (ઉવિશિઝ) માગે છે,
=ને ઇચ્છે છે
To be a good man=સારો
માણસ.
Will begin (બીગિન) શરૂ કરશે.
That he can=પોતે કરી શકે તે.

Colours.

Colours (કલર્સ) રંગ
Grass (ગ્રાસ) ઘાસ
Green (ગ્રીન) લીલુ
Blue (બ્લુ) આસમાની રંગનુ.
Dew (ડ્યૂ) ઝાકળ
Gold (ગોલ્ડ) સોનું.
Yellow (યલો) પીળુ
Silver (સિલ્વર) રૂપુ
White (વ્હાઇટ) સફેદ, ધોળુ.
Iron (આયર્ન) લોઢુ
Heavy (હેવિ) ભારે.
Feathers (ફેધર્સ) પીછા.
Light (લાઇટ) હલકા
Rubies (રૂબિઝ) માણેક.
Red (રેડ) રાતુ.
Diamonds (ડાઇમન્ડઝ) હીરા.
Copper (કૉપર) ત્રાંબુ
Brown (બ્રાઉન) ભૂરા રંગનુ.
Steel (સ્ટીલ) ગજવેલ
Grey (ગ્રે) ધોળા રંગનુ, ભૂરૂ.
At break of day=પ્હો ફાટતા.

---

31 Flowers And Leaves.

·Bunch (બન્ચ) ઝુમખુ
Flowers (ફ્લાવર્સ) ફુલ.
Leaves (લીવ્ઝ) પાંદડાં.
Buds (બડઝ) કળીઓ
Pretty (પ્રિટિ) સુંદર
Roses (રોઝિઝ) ગુલાબના ફુલો.
Queen (ક્વીન) રાણી.
Smell (સ્મેલ) વાસ આપે છે.
Sweet (સ્વીટ) સરસ
Will get=થશે.
Bigger (બિગર) વધારે મ્હોટા.
Open (ઓપન) ખીલવુ.
Will open=ખીલશે
Drops (ડ્રૉપ્ઝ) ટીપા

---

32 Little boy's Good night.

(લિટલ બોયઝ ગુડનાઇટ) નાના છોકરાની રાતની સલામ.

No longer (નો લૉન્ગર) વધારે વાર નહિ
Light (લાઇટ) અજવાળુ
Stars (સ્ટાર્ઝ) તારાઓ
Begin (બિગિન) શરૂ કરે છે
To peep (પીપ) ડોકિયા કરવુ.
It is time to say (ઇટ ઇઝ ટાઇમ ટુ સે) કહેવાનો વખત થયો છે.

Good night (ગુડ નાઇટ) રાતની સલામ.
Bird's (બર્ડ્ઝ) પક્ષીઓ.
Are asleep (ઍસ્લીપ) ઉંઘે છે.
Darling (ડારલિંગ) વ્હાલા.
Sleep (સ્લીપ) ઉંઘો.
Well (વેલ) સારી રીતે.
Can sing=ગાઇ શકતે.
Shine (શાઇન) પ્રકાશે છે.

You cannot go to sleep =તમે ઉંઘી શકતા નથી.
Awake (અવેઇક) જાગૃત, જાગતા.
Dear (ડીયર) વ્હાલા
Kiss (કિસ) ચુમી લેઓ.
Son (સન) દીકરા.
Far and near=દૂરના અને નજદીકના.

આપણી નિશાળ.

ગોવીંદ સોમવારે સવારે નિશાળે જતો હતો. ગોપાળ તેને મળવાને તરતજ અંદર આવ્યો. ગોપાળ તેનો મિત્ર છે તે પાસેના ઘરમા રહે છે

ગોપાળ—સાહેબજી, ગોવીંદ તમો નિશાળે જાઓ છો ?

ગોવીંદ—સાહેબજી, ગોપાળ હા, જવાનો વખત થયો છે હુ હમણાજ નીકળુ છુ .

ગોપાળ—મને તમારી સાથે તેડી જશો ? મારા બાપે મને તમારી નિશાળે જવાનુ કહ્યુ હુ તમારી સાથે આવુ ?

ગોવીંદ—અરે હા ? ચાલોની હું તમને મારી સાથે લઇ જઇશ જુઓ ? મારા વર્ગના ઓરડાનુ ચિત્ર આ રહ્યુ આ મારી નિશાળના કારકુને તે પાડયુ હતુ

ગોપાળ—કેવુ સારૂ ચિત્ર છે ? હુ તમને તેમા જોઉ છુ ત્રણ છોકરા સાથે મેજ ઉપર તમે બેઠા છો.

ગોવીંદ—તે મેજ નથી તે ઢળતુ મેજ છે ત્યા હુ ને બીજા ત્રણ છોકરા એક પાટલી પર બેઠા છીએ અને ઢળતુ મેજ અમારી આગળ છે અમારી સ્લેટ તેના પર પડેલી છે અમારી પછવાડે બીજી ડેસ્ક છે અને બીજા ચાર છોકરા તેના પર બેઠા છે તમે તેમને ચિત્રમા જોઇ શકતા નથી. તે ઘણુ નાનુ છે પણ તમે એક છોકરાને જોઈ શકો છો

ગોપાળ—પેલા ઉચા ઉભેલા ગૃહસ્થ કોણ છે ? તેણે પાઘડી પહેરેલી છે.

ગોવીંદ—એ અમારા વર્ગના શિક્ષક છે

ગોપાળ—એ શુ કરે છે ?

ગોવીંદ—એ અમને શીખવે છે. તેનો ડાબો હાથ પૃથ્વીના ગોળાપર છે તેની આગળી હિંદુસ્તાન બતાવે છે તે કહે છે કે છોકરાઓ આ હિંદુસ્તાન છે. આપણો દેશ છે પૃથ્વીને જેવો આકાર

છે તેવો તે ગોળાને છે તે ગોળ છે. તે એક ઉચી બેઠક ઉપર છે. તેની પાસે અમારા મહેતાજીનુ મેજ છે

ગોપાળ—દીવાલ ઉપર પેલા ચિત્ર કયા છે ?

ગોવીંદ—તે નકશા છે એક ઈંગ્લાડનો નકશો છે બીજો હિંદુસ્તાનનો નકશો છે જ્યારે તમે નિશાળે આવશો ત્યારે હું તમને વર્ગમાની બધી ચીજો બતાવીશ ચાલો હવે આપણે જઇએ નહિતો આપણે મોડા થઇએ આ નિશાળમા ભરવાના દહાડાનો પહેલો દિવસ છે આજે નિશાળ ઉઘડે છે ઘણા છોકરા આવશે તમે તમારી જુની નિશાળ છોડી દીધી છે ?

ગોપાળ—હા, ત્યા અગ્રેજી શીખવાતુ નથી મારે અગ્રેજી ભણવુ છે

ગોવીંદ—પણ તમે અગ્રેજીમા વાત કરી શકો છો તમને વાત કરતા કોણે શીખવ્યુ ? તમે અગ્રેજી લખી તથા વાચી પણ શકો છો ?

ગોપાળ—મારા બાપા અગ્રેજી સારૂ જાણે છે તેણે મને વાત કરતા શીખવ્યુ ? તેણે કહ્યુ, પહેલા વાત કરતા શીખ, પછી વાંચતા શીખ અને પછી લખતા શીખ એ શીખવાનો ઉત્તમ રસ્તો છે ?

ગોવીંદ—તમે અગ્રેજી ઘણુ સારૂ બોલો છો તમને વાચતા લખતા ઘણુ સહેલુ લાગશે

ગોપાળ—નિશાળમા હુ કઇ ચોપડી વાચુ ?

ગોવીંદ—તમે પહેલી પ્રાયમર વાચશો

ગોપાળ—જ્યારે હુ મહેતાજી સાહેબને મારા વર્ગ શિક્ષક સાથે વાત કરૂ ત્યારે મારે તેમને શુ કહીને બોલાવવા ?

ગોવીંદ—તમારે દરેક શિક્ષકને સાહેબ કહેવા.

ગોપાળ—શુ તમારી નિશાળમા છોકરા રમે છે ?

ગોવીંદ—અરે હા ! અમે ઘણી રમત રમીએ છીએ અમે નિશાળમા સખત મહેનત કરીએ છીએ અને જ્યારે નિશાળમાથી છુટી મળે છે ત્યારે રમીએ છીએ હમે એક વસ્તુ એકી વખતે કરીએ છીએ અને તે સારી કરીએ છીએ

ગોપાળ—મારા ભાઇએ મને ગઈ કાલે એક નવો દડો આપ્યો. તે મારી પાસે ઘેર આગળ છે હુ તે વતી આજ સાજના રમીશ

(૨) એકી વખતે એક ચીજ.

ગોપાળ નિશાળે ગયો.

ગોવીંદ તેને મહેતાજી પાસે લઈ ગયો

તેણે તેને કહ્યુ તમે તમારા બાપનો કાગળ લાવ્યા છો ?

ગોપાળે કહ્યુ ના સાહેબ, પણ હુ ઘેર જઇને તે લઇ આવુ તેથી તે ઘેર લઇ ગયો તેના બાપે તેને મહેતાજી ઉપર કાગળ આપ્યો

મહેતાજીએ તે વાચ્યો ને તેને એક વર્ગમા બેસાડયો સાજરે તે ઘેર ગયો તેણે નિશાળમા આખો દીવસ કામ કર્યું હતુ. તેણે પોતાના જોડા કાઢી નાખ્યા ને પોતાનો નવો દડો લઇને વાડીમા દોડી ગયો. ત્યા તે જ્યા સુધી થાકી ગયો ત્યા સુધી રમ્યો

કામ કરતા હો ત્યારે કામ કરો રમતા હો ત્યારે રમો. હુ કહુ છુ કે તે સુખી થવાનો રસ્તો છે

જે સઘળુ તમે કરો તે તમારા બળથી કરો

કટકે કટકે કરેલી ચીજો કદી બરાબર થતી નથી

જેમ ઘણા કહે છે તેમ કદી એકકી વખતે એક ચીજ ને જો તે સારી કરેલી હોય તો તે નિયમ ઘણો સારો છે.

(૩) શહેનશાહ.

બાપા—મારા છોકરા અહિઆ આવ. આ ચિત્ર તરફ જો

છોકરો—બાપા ? આ સદ્‍ગૃહસ્થ કોણ છે ?

બાપા—મારા છોકરા, આ શહેનશાહનુ ચિત્ર છે.

છોકરો—બાપા એનુ નામ શુ છે ?

બાપા—એનુ નામ જ્યોર્જ છે આપણે એને પાચમા જ્યોર્જ કહીએ છીએ એ ગ્રેટબ્રિટન ને આયર્લાંડના રાજા અને હિંદુસ્તાનના શહેનશાહ છે.

છોકરો—આપણે એને પાંચમા જ્યોર્જ કેમ કહીએ છીએ ?

બાપા–એ નામના એ પાચમા રાજા છે. ઘણા વખત પહેલા ઈંગ્લાડમા જ્યોર્જ નામના ચાર રાજા થઇ ગયા આપણા રાજા પાચમા જ્યોર્જ છે

છોકરો—બાપા, એ મોટા રાજા છે ?

બાપા—હા, મારા દીકરા, એ આખી દુનિઆમા સૌથી મોટા રાજા છે અગાઉ કોઇ પણ રાજા થઇ ગયો તેના કરતા એ વધારે માણસ પર રાજ્ય કરે છે.

છોકરો—બાપા, એ ક્યાં રહે છે ?

બાપા—એ ઇગ્લાડમા રહે છે એ એનો સ્વદેશ છે

છોકરો—એ કદી હિદુસ્તાનમા આવે છે.

બાપા—હા, એ હિદુસ્તાનમા બે વખત આવ્યા હતા.

છોકરો—એ માયાળુ ને ભલા છે ?

બાપા—અરે હા, મારા વહાલા દીકરા. એ દરેક ઉપર માયાળુ ને ભલા છે. એ પોતાની રૈયતને ચાહે છે. જ્યારે તે સુખી હોય છે ત્યારે એ ખુશી થાય છે

છોકરો—બાપા, શુ એની સઘળી રૈયત (લોકો) એને ચાહે છે ?

બાપા—હા, એની સઘળી રૈયત એને ચાહે છે ?

છોકરો—શા માટે એને ચાહે છે ?

બાપા—તે એને ચાહે છે કેમકે એ તેને ચાહે છે. તેઓ જાણે છે કે એ તમને ચાહે છે. તેઓ જાણે છે કે એ માયાળુ અને ભલા છે એ તેમની સભાળ લે છે એ તેમને સકટમાથી બચાવે છે. મારા દીકરા તારે એને ચાહવા જોઇએ એ આપણા રાજા છે.

છોકરો—મારા રાજા માટે હુ કાઇ કરૂ ?

બાપા—હા, મારા દીકરા તુ એનુ કલ્યાણ કરવાને પરમેશ્વરની પ્રાર્થના કર, એની સભાળ લેવાનુ અને એને સહીસલામત ને સુખી રાખવાનુ ઇશ્વર પાસે માગ.

ઇશ્વર આપણા રાજા મોટા જ્યોર્જનું રક્ષણ કરો.
આપણા ઉમદા રાજા લાંબુ જીવો
ઇશ્વર રાજાનું રક્ષણ કરો.

૪ રોમન આંકડા.

બાપા—કેમ, ગોપાળ, તું એક મહિનો થયા તારી નવી નિશાળે જાય છે. તને તે કેવી ગમે છે.

ગોપાળ—અરે બાપા ! મને તે ઘણી ગમે છે મારા શિક્ષક મારાપર ને બીજા છોકરાપર ઘણા માયાળુ છે હુ દરરોજ કાંઇ નવુ શીખુ છુ

બાપા—તુ દરરોજ કાંઇ નવુ શીખે છે. શુ તુ નવુ શીખે છે ? આજ તુ શુ શીખ્યો.

ગોપાળ—હમે રોમન આકડા વિષે બધુ શીખ્યા

બાપા—રોમન આકડા ! આકડા શુ છે તે તુ જાણે છે ?

ગોપાળ—અરે હા, તમે મને તે ઘણા વખત ઉપર શીખવ્યુ હતુ. આકડો એ સખ્યાની નિશાની છે હમારા શિક્ષક કહે છે કે આકડાનું બીજુ નામ આક છે. દરેક સખ્યાનો આકડો હોય છે

બાપા—તુ શુ જાણે છે તે મને જોવા દે તારી સ્લેટ મને આપ હુ તેનાપર એક બે ત્રણ ચાર સખ્યા લખી લઇશ હવે તેની પાસે દરેક સંખ્યા માટે આકડો અથવા આક લખ

ગોપાળ—અરે હા, બાપા ! હુ તે કરી શકુ છુ. આ રહી સ્લેટ ને આ રહ્યા આકડા.

બાપા—હા, તે તદન ખરા છે તુ યાદ રાખે છે તે જોઇને હું ખુશી થયો છુ મને લાગે છે કે તુ તારી જુની નિશાળમા બધી સખ્યા શીખ્યો હતો, શુ તુ શીખ્યો નથી ?

ગોપાળ—હા, હું સખ્યા શીખ્યો હતો, પણ તેના અગ્રેજી નામ શીખ્યો નહોતો તમે મને તે શીખવ્યુ અને તે સખ્યાના નામની જોડણી કેમ કરવી તે હુ શીખ્યો નહોતો તે મારી નવી નિશાળમા હું-તે શીખ્યો.

બાપા—વારૂ, તુ આ નીશાનીને રોમન આકડા કહે છે ?

ગોપાળ—અરે ના ? આકડા લખવાની બે રીત છે, પહેલા હું આ રીતે શીખ્યો પણ હમારા શિક્ષકે આજે મને બીજી રીત શીખવી.

બાપા—તો પણ તુ આ રોમન આકડા આજ લખી શકે છે ?

ગોપાળ—મને તે હજી બરાબર લખતા આવડતુ નથી પણ મારા શિક્ષકે મને એક નાનુ પાનુ આપ્યુ તેણે વર્ગમાના દરેક છોકરાને એકેક આપ્યુ તેણે મને કહ્યુ ગોપાળ આ પાનુ તુ ઘેર લઇ જજે તેના પર એકથી બાર સુધીની સખ્યા છે અને તેના પર સાધારણ આકડા ને રોમન આકડા છે, તુ ઘર આગળ લખતા શીખજે.

બાપા—ગોપાળ પેલુ પાનુ કયા છે

ગોપાળ—બાપા, તે મારી પાસે ગજવામા છે આ રહ્યુ

બાપા—હા, આ નાનુ સારૂ પાનુ છે તુ આ આકડા હમણા શીખવાનો છે ?

ગોપાળ—ના, બાપા, મારે હમણા રમવુ છે એક કલાક સુધી હુ વાડીમા રમીશ ત્યાર પછી હુ આ આકડા લખતા શીખીશ

બાપા—અરે, તારા શિક્ષકે તને રમવાનુ પણ કહ્યુ

ગોપાળ—હમારા શિક્ષકે કહ્યુ કે છોકરાઓ જ્યારે દરરોજ તમે નિશાળેથી ઘેર જાઓ ત્યારે રમજો, અથવા ફરવા જજો, અથવા આમ તેમ દોડજો એથી તમે મજબુત થશો, ને તમે તદુરસ્ત રહેશો.

બાપા—એ તદ્દન સાચુ છે પણ ગોપાળ તુ હવે ચાલ્યો જા ને રમ. કાલ સહવારે મારી પાસે આવજે અને તને રોમન આકડા આવડે છે કે નહિ તે મને જોવા દેજે.

ઠડો પવન વાય છે, ઉંડી નદી વહે છે, સફેદ ગાય બરાડે છે લીલુ ઘાસ ઉગે છે સુદર પક્ષીઓ ગાય છે, નિશાળનો ઘટ વાગે છે, મોટા છોકરાઓ વાત કરે છે, નાના છોકરાઓ નિશાળમાં આવે છે,

૫ શહેનશાહબાનુ.

આ ગ્રેટબ્રિટન ને આયર્લાંડની રાણી અને હિંદુસ્તાનની શહેનશાહ બાનુ મૅરી છે તે જ્યોર્જ રાજાની સ્ત્રી છે તે પોતાના ધણી સાથે ઇંગ્લાડમા રહે છે. તેનો વડો છોકરો એડવર્ડ પ્રિન્સ ઓફ વેલ્સ છે.

પરમેશ્વર આપણી રાણીનુ રક્ષણ કરો.

૬ ઘડીઆળ.

ગોપાળ—સવારની સલામ–બાપા મને હવે રોમન આંકડા આવડે છે મને તે ગઈ રાત્રે આવડયા, ને આજ સવારે હુ તેને ફરીથી જોઇ ગયો હુ તેઓને હમણા વાચી શકુ છુ

બાપા—મારા દીકરા એ ખરૂ છે તે સાભળીને હુ ખુશી થયો છુ. હવે અહીંઆ આવ ને મારી ઘડીઆળમા જો તેના પર કોઇ રોમન આકડો તુ જોય છે ?

ગોપાળ—હા, જે આકડા હુ શીખ્યો તેજ હુ જોઉં છુ એકથી બાર સુધી આ રહ્યા. તે ઘડીઆળમા બધે ફરતા છે

બાપા—તે ગઇ કાલે નિશાળમા કોઇ ઠેકાણે તે જોયા હતા ?

ગોપાળ—અમારા શિક્ષકે કાળા પાટિયા પર ને લખ્યા હતા ને મે તે પાનામા જોયા. મે બીજે કોઈ ઠેકાણે જોયા નહિ.

બાપા—ફરીથી વિચાર કર નિશાળમા મોટુ ઘડીઆળ છે ?

ગોપાળ—અરે હા ? હવે મને ખબર પડી મે આ આકડા ઘડીઆળમા જોયા પણ તે શુ હતા તે મે જાણ્યુ નહિ

બાપા—મોટુ ઘડીઆળ નાના ઘડીઆળ જેવુજ છે પણ મોટુ ઘડીઆળ મોટુ ને ભારે હોય છે નાનુ ઘડીઆળ ઘણુ નાનુ હોય છે તુ જો, હુ મારૂ ઘડીઆળ મારા ગજવામા મુકુ છુ મોટા ઘડીઆળ ને નાના ઘડીઆળના ચંદાપર એકજ નિશાની છે

ગોપાળ—બાપા, આ નિશાની વિષે તમે મને બધુ સમજૂતી કરી કહેશો ?

બાપા—મારી ઘડીઆળમા જો તેમા તેની બધે ફરતી લિટી છે. એ લિટીને આપણે કુડાળુ કહીએ છીએ, તેની નીચે બીજુ નાનુ કુડાળુ તુ જોશે આ દરેક કુડાળામા આઠ કાળી નિશાની અથવા ટપકા છે. જો તારી મરજી હોય તો તે ગણ ગણી જો.

ગોપાળ—મોટા કુડાળાના ટપકા હુ ગણી શકતો નથી, પણ હુ નાના કુડાળામા ટપકા ભાગ્યેજ જોઇ શકુ છુ તે ઘણા નાના છે.

બાપા—ઘડીઆળમા કાઇ ફરતુ જોય છે?

ગોપાળ—સોયના જેવી દેખાતી ત્રણ નાની ચીજ હુ જોઇ શકુ છુ. તેમા એક ઘણી નાની છે જે ઘણી ઝડપથી નાના કુડાળામા બધે ફરતી ચાલે છે તેમા એક લાબી સોય છે જે મોટા કુડાળાની આસપાસ ઘણી ધીમે ધીમે ચાલે છે તેમા વળી ત્રીજી સોય છે તે બીલકુલ ફરતી નથી.

બાપા—આ ત્રણ સોય ઘડીઆળના કાટા છે

ગોપાળ—બાપા, તે કાટા કેમ કહેવાય છે?

બાપા—તે કાટા કહેવાય છે કેમકે કુડાળામા કાળી નિશાનીઓને બતાવે છે જે નાનો કાટો આટલી ઝડપથી દોડે છે તે સેકન્ડ કાટો છે ત્રણમાનો સૌથી લાબો કાટો મીનીટ કાટો છે તુ તેને ચાલતાજ જોઇ લે ત્રીજો કલાક કાટો છે તે પણ ચાલે છે પણ તે એટલે ધીમે ચાલે છે કે તુ તેને ચાલતા જોઇ શકનો નથી

ગોપાળ—હુ સમજુ છુ હુ સમજુ છુ બાપા મારી ઘડીઆળ વિષે કાઇ વધારે કહી શકશો

બાપા—મારા દીકરા હમણા નહિ. તારી મા તને બોલાવતી હોય એમ મને સભળાય છે નાસ્તો તૈયાર થયો છે નાસ્તો કરવા દોડ. જ્યારે તુ આજે નિશાળે જાય ત્યારે વખતનુ કોષ્ટક શીખજે કાલ સહવારે મારી પાસે આવજે ને હુ તને ઘડીઆળ વિષે વધારે કહીશ.

૭ પ્રિન્સ ઓફ વેલ્સ.

બાપા—ગઇ કાલે મે તને શહેનશાહ પાચમા જ્યોર્જનુ ચિત્ર બતાવ્યુ હતુ. આ એક બીજુ ચિત્ર છે. તે કોઇ દહાડો જોયુ હતુ?

છોકરો—હા બાપા, તે ચોપડીના પુઠા પર છે.

બાપા—તે કોણ છે તે તુ જાણે છે ?

છોકરો—ના તે કોણ છે ? મહેરબાની કરી મને કહો

બાપા—તે વેલ્સનો પાટવી કુવર એડવર્ડ છે એ રાજાનો સૌથી મોટો છોકરો છે એક દીવસ જો ઇશ્વરની મરજી હશે તો તે રાજા થશે. હાલ તે કુવર છે. આપણે તેની સભાળ લેવાને પરમેશ્વરની પ્રાર્થના કરવી જોઇએ

ઇશ્વર પ્રિન્સ ઓફ્ વેલ્સનુ કલ્યાણ કરો

(૮) ઘડીઆળ. (ચાલુ)

ગોપાળ—બાપા, હુ આ રહ્યો તમે મને કહ્યુ હતુ કે આજ સહવારે મારા ઘડીઆળ વિષે હુ વધારે કહીશ.

બાપા—બહુ સારૂ, મારા દીકરા મને યાદ છે. પણ મે તને કાઇ કરવાનુ કહ્યુ હતુ તને યાદ છે ?

ગોપાળ—હા, બાપા ખરેખર મને યાદ છે, મને વખત વિષે બધુ આવડે છે ગઇ કાલે તે કોષ્ટક હુ શીખ્યો

બાપા—તુ શીખ્યો, શુ તુ શીખ્યો ? તારી પરીક્ષા લેવા દે, કેટલા કલાક હોય છે ?

ગોપાળ—દીવસના બાર કલાક હોય છે ને રાતના બાર કલાક હોય છે

બાપા—સારૂ, એક કલાકની કેટલી મીનીટ થાય છે તે મને કહો.

ગોપાળ—એક કલાકની સાઠ મીનીટ થાય છે ?

બાપા—એક મીનીટની કેટલી સેકન્ડ થાય છે

ગોપાળ—એક મીનીટની સાઠ સેકન્ડ થાય છે

બાપા—શાબાશ ? હવે અહીંઆ આવ હું મારી ઘડીઆળ તારા કાન પાસે ધરીશ તુ શુ સાભળે છે ?

ગોપાળ—ટીક, ટીક, ટીક સાભળુ છુ.

બાપા—હા, ઘડીયાળ ટીક ટીક કરે છે દરેક ટીક એક સેકન્ડ થાય છે એક મીનીટની સાઠ સેકન્ડ થાય છે. ઘડીઆળ એક મીનીટમાં સાઠ વખત ટીકનો અવાજ કરે છે.

બાપા—હવે લાંબા મીનીટના કાંટા તરફ જો. તે મોટા કુંડાળામાં એક કાળા ટપકાથી બીજા ટપકા સુધી એક મીનીટમાં ચાલે છે. તે એક કલાકમાં બધે ફરી વળે છે.

ગોપાળ—હું સમજ્યો, તે પ્રમાણે નાનો સેકન્ડ કાંટો મીનીટ કાંટાની જેટલી ઝડપથી સાઠ ગણો જલદી ચાલે છે.

બાપા—ઘણું સાચું, હવે કલાકના કાંટા તરફ જો. તું તેને ચાલતા જોઈ શકશે નહિ પણ તે ફરે છે. તે એક આંકડાથી બીજા આંકડા સુધી એક કલાકમાં ચાલે છે. બાર કલાકમાં બરાબર ગોળ ફરી રહે છે.

ગોપાળ—કલાક કાંટો એક આંકડાથી બીજા આંકડા સુધી ફરે છે તેટલામાં મીનીટ કાંટો બાર આંકડા ફરે છે ને સાઠગણું ઝડથી ફરે છે.

બાપા—એ ખરૂં છે. મારી ઘડીઆળમાં જો. કેટલા વાગ્યા છે?

ગોપાળ—ક્લાક (ઑક્લોક) એટલે શું?

બાપા—ઑકલોક એ (ઑફ ધી ક્લાક) "ઘડીઆળના" માટે ટુંકો શબ્દ છે. જ્યારે હું કહું છું કેટલા વાગ્યા ત્યારે મારી કહેવાની મતલબ એ છે જે હમણાં ઘડીઆળમાં કયો કલાક થયો છે. કલાક કાંટો કેટલા કલાક ને મીનીટ કાંટો કેટલી મીનીટ બતાવે છે?

ગોપાળ—કેટલાક વાગ્યા છે તે હું કહી શક્યો નથી.

બાપા—કલાક કાંટો જરા નવની ઉપર બતાવે છે. તેથી નવ વાગી ગયા છે. મીનીટ કાંટો કુંડાળાનો ચોથો ભાગ બતાવે છે. તેથી સવા નવ થયા છે. પા કલાકની પંદર મીનીટ થાય છે. હવે આ પાનામાં જો. મેં તારે માટે બનાવ્યા છે દરેક પાનું ઘડીઆળના ચહેરાના ચિત્રનું છે. તેમાં કલાક કાંટો અને મીનીટ કાંટો છે. મેં તેમાં સેકન્ડ કાંટો મુક્યો છે. તું તે નિશાળે લઈ જજે ને તારા શિક્ષકને તે બતાવજે. વખત કેવી રીતે કહેવા તે તને કહેશે. ચાલો આપણે નાસ્તા કરવા જઈએ. ઘડીઆળ કહે છે ટીક, ટીક, ટીક. તમારે જે કરવાનું હોય તે જલદી કરો.

વખત જલદીથી જતો રહે છે.

તમારે જે કંઈ કરવું હોય તે આજેજ કરો.

૯ ટપાલવાળો.

અનંત નવ વરસની ઉમરનો નાનો છોકરો હતો તે હમેશા ગામડામા રહેતો હતો તે પોતાના પિત્રાઇ ભાઇ ગોવીંદ સાથે પુનામા રહેવા આવ્યો હતો તે ગોવીંદને ગુડુ કહેતો ને ગોવીંદ તેને અનુ કહેતો

જ્યારે તે પુનામા આવ્યો ત્યારે તે બહુ થાકી ગયો હતો સાજના મોડુ થયુ હતુ તેણે થોડો ખોરાક ખાધો ને સુવાને ગયો. તે આખી રાત ધસઘસાટ ઉંઘ્યો બીજે દીવસે સહવારે તે વહેલો ઉઠ્યો. જ્યારે તે નાહ્યો ને લુગડા પહેર્યાં ત્યારે તે પોતાના પિત્રાઇ ભાઇ ગુડુ સાથે ઘરના આગલા ઓરડામા ગયો. આગલુ બારણુ ઉઘાડુ હતુ.

અનુ—હુ બારણા આગળ કોઈ માણસને ઉભો રહેલો જોઉ છુ ગુડુ એ કોણ છે? એને શુ જોઇએ છે?

ગુડુ—અરે અનુ, તે કદી ટપાલવાળાને જોયો નથી? એ ટપાલવાળો છે

અનુ—તે હાથમા શુ પકડી રહ્યો છે?

ગુડુ—એ કાગળ છે તે મારે કે મારા ભાઇને માટે તે અહીંઆ લાવ્યો છે માગ બાપા મુબાઇ છે તેણે હમને કાગળ લખ્યો છે.

અનુ—ને શુ ઉચકી લઈ જાય છે? પોતાના ડાબા હાથથી તેણે કઇ પકડયુ છે

ગુડુ—ને ભુરી ચામડીની કોથળી છે તે ચામડીના પટાથી લટકાવેલી છે તે તેના ખભા ઉપર થઇને જાય છે

અનુ—તે કોથળીમા શુ છે

ગુડુ—એ કોથળી કાગળોથી ભરેલી છે તે તેને બીજે ઘેર લઈ જાય છે

ટપાલવાળો—સાહેબ, આ તમારો કાગળ છે.

ગુડુ—તમારો આભાર માનુ છુ' આજે હમારા ઘરનો આ, એકજ કાગળ છે?

ટપાલવાળો—હા, સાહેબ આજે એટલોજ છે સલામ સાહેબ.

ગુકુ—સલામ સાહેબ. હા, મારા ઉપર મારા બાપનો આ કાગળ છે તે ગઇ રાત્રે લખ્યો છે

અતુ—ગુકુ, શુ તમારા બાપે એ કાગળ અહીઆ લાવવાને ટપાલવાળાને કાઇ પૈસા આપ્યા!

ગુકુ—અરે નહિ! તેણે કાગળ પર ટીકીટ ચોટાડી છે આ રહી, તે જો એ અડધા આનાની ટીકીટ છે

અતુ—તે ટીકીટ પર કોની છબી છે?

ગુકુ—હીંદુસ્તાનના શહેનશાહ પાચમા જ્યોર્જના માથાનુ ચિત્ર છે.

અતુ—ગુકુ, તારો કાગળ વાચ

ગુકુ—હા, તે વાચીશ જો તારી મરજી હોય તો તુ પણ તેમા જો. મને ખબર છે કે તને અગ્રેજી આવડતુ નથી.

આ મારા બાપનો લખેલો કાગળ છે

મુબાઇ ૧૫ મી મે ૧૯૧૧

મારા વ્હાલા દીકરા,

હું તને લખી જણાવુ છુ કે ગઇ કાલે ત્રણ વાગતે હમે મુંબાઇ ઉતર્યાં અહીંઆ ઘણી ગરમી પડે છે મને લાગે છે કે આજ રાત્રે વરસાદ પડશે વાદળા ઘણા ઘણા થયા છે. હુ ને તારી મા તદન સારા છેએ ઘર આગળ તમારા સત્રળાની તબીયત કેમ છે તે મને લખી જણાવજે હુ કાલે દુકાને જઇશ ને તારે માટે કેટલીક ચોપડી ખરીદ કરીશ આજે મારે ઘણુ કામ છે મારે ઘણા કાગળ લખવાના છે હમે પાછા કયારે આવશુ તે તને ફરીથી લખી જણાવીશ સલામ, તારી બ્હેન, ભાઇ ને અતુ જે આપણા ઘરમા રહે છે તેને મારી સલામ કહેજે

હુ છું તમારો વ્હાલો પીતા.

૧૦ વાતચીત.

વાત કરવામા આપણે વાર વાર કહીએ છીએ.

હું ત્યાં વાર વાર ગયો છુ.	ત્યાં કોણ છે ?
મને ખાત્રી છે કે તે આવ્યો	ત્યા જતા નહિ
જો મારાથી બનશે તો હુ તે કરીશ	હુ વધારે વાર રાહ જોઇ શકતો નથી.
તમે એમ બે વાર કહ્યું છે.	તેઓ અહીંઆ આવશે નહિ.
તમે ત્યાં તરત જશો.	તમને આ મળશે નહિ
તે હમણાજ અહીં આવશે	અહીંઆ એક સુદર ઝાડ છે
અમે ઘણી સખત મહેનત કરી છે.	અહીંઆ કોઈ નથી
શુ તે મારી ચોપડી નથી.	મારી ટોપી ક્યા છે.
તે સાચુ છે.	તે ત્યા હજી ગયો નથી.
તમારૂ નામ શુ છે ?	બહાર જવાને ઘણું મોડુ થયુ છે.

૧૧ નાળીએર.

નાળીએરનુ ઝાડ ઘણું ઉંચુ હોય છે. તેને ડાળી હોતી નથી. પણ ઝાડને મથાળે ઘણા લાબા પાતરા હોય છે

તે ઘણું કામનું છે. આ ઝાડનો દરેક ભાગ કામનો છે. એક લીલા નાળીએરને ભાગીને ખોલો. તેને ઘણી જાડી છાલ હોય છે. અદર તમે ફળ જોશો ! જાડી છાલને કાથો કહે છે તેને તડકામા સુકવે છે ને પછી તેના ભુરા મજબુત દોરડા બનાવે છે

ફળને કઠણુ કાચલું હોય છે જ્યારે ફળ પાકે છે ત્યારે આ કાચલુ ભુરૂ થાય છે. તેના ભાગીને બે કટકા થાય છે, દરેક કટકો પ્યાલા તરીકે વપરાય છે. એક લાબો હાથો તેને લગાડવામા આવે છે અને પછી તેને કડછી કહે છે લીલું નાળીએર મીઠા પાણીથી ભરેલું હોય છે. તે પીવામાં ઘણું સારૂં છે. જ્યારે ફળ પાકી જાય છે ત્યારે ઘણું કરીને સઘળુ પાણી સુકાઇ જાય છે

અહીંઆ લીલાં નાળીએરનું ચિત્ર છે ને બીજું પાસે પાકેલાં નાળીએરનું છે પાકેલા નાળીએર કરતા લીલુ નાળીએર કેટલું મોટુ છે તે જુઓ।

છાલ તેને વધારે મોટુ બનાવે છે લીલા નાળીએરને મથાળે ડીચકુ છે તે આ ડીચકાથી ઝાડ ઉપર લટકી રહે છે

પાકેલા ફળના કાચલાને ભાંગો તમે શુ જોશો ? અ દરની બાજુએ મીઠુ ધોળુ કોપરૂ છે તે ખાવામા ઘણુ સારૂ છે તેની મીઠાઇ બને છે કોપરાને તડકામા સુકવે છે મીઠા દુધવાળા રસનુ તેલ બને છે તે ફળને પછી કોપરૂ કહે છે. તેને ઘાણીમા પીલાય છે ને તેમાથી તેલ દાબીને કઢાય છે

૧૨ ટપાલની પેટી.

ગુરુ—અતુ, અતુ, કયા છે ?

અતુ—હુ અહીંઆ છુ શુ છે ?

ગુરુ—મારા બાપે જે કાગળ લખ્યો હતો તેનો જવાબ મેં હમણા લખ્યો છે તે જોવાની તારી મરજી છે ?

અતુ—હા ! હા ! મને તે જોવા દે

ગુરુ—આ રહ્યો।

પુના ૧૭મી મે ૧૯૧૧

મારા વ્હાલા પિતાજી—

તમારા માયાળુ કાગળ માટે હુ તમારો આભાર માનું છું. તે મને સહવારમા વહેલો મળ્યો ગઇ રાત્રે વરસાદ વરસ્યો એને તદ્દન ઠડક થઇ છે સીતાનુ માથુ ગઇ કાલે ઘણુ દુખતું હતુ પણુ હવે તેને તદ્દન સારૂ છે અતુ પણુ તદ્દન સારો છે ને તે પ્રમાણે હુ છુ મને આશા છે કે તમે પાછા આવશો ત્યારે મારે માટે થોડી સારી ચોપડી લાવશો.

વ્હાલા પિતાજી સલામ હમારા સઘળા તરફથી સલામ છે.

હુ છું તમારો વ્હાલો દીકરો ગોન્દુ છુ.

અતુ—તેં કહ્યું કે હું સારો છુ તેથી હુ ખુશી થયો છુ હવે કાગળનુ તું શુ કરવાનો છે?

ગુરુ—હુ તેને પરબીડીઆમા બીડીશ ને પછી ટપાલમા નાંખીશ જો આ તૈયાર થઇ ગયો છે

મી. પી. કે. નારાયણરાવ.

નબર ૧૦૦ ફોર્ટ રોડ

મુંબઈ.

અતુ—પરબીડીઆ ઉપર શુ લખ્યુ છે।

ગુરુ—એ સરનામુ છે. પહેલી લીટીમા મે મારા બાપનુ નામ લખ્યુ છે, બીજી લીટીમા તે જે જગ્યાએ રહે છે તેનુ નામ ને ઘરનો નબર લખ્યો છે, ત્રીજી લીટીમા શહેરનુ નામ મે લખ્યુ' છે. દરેક કાગળ ઉપર આના જેવુ સરનામુ હોવુ જોઇએ કાગળ ક્યા લઈ જવો તે ટપાલવાળાને સરનામા ઉપરથી જણાય છે હવે હુ જઇને કાગળ ટપાલમા નાખી આવુ.

અતુ—ગુરુ, હુ તારી સાથે આવુ !

ગુરુ—અરે હા! ચાલો આપણે જલદી જવુ જોઇએ

અતુ—પણ ગુરુ, તે જોડા પહેર્યા નથી તું આમ ઉઘાડે પગે બહાર જાય છે.

ગુરુ—આપણે જલદી દોડતા જવુ જોઇએ, નહિતો આપણે મોડુ થશે વખત ગુમાવવાનો નથી એ વાગતે ટપાલવાળો આવે છે ને કાગળો લઇ જાય છે હમણા બેમા ત્રણ કમ છે. આપણે જલદી દોડતાં જવુ જોઇએ

પછી એ છોકરા સાથે ટપાલની પેટી તરફ દોડયા. તમે તેમને ચિત્રમા જોશો ગોન્ડુ હમણા પેટીના બાકામા કાગળ નાખે છે તેના ઉપર કાગળ એ શબ્દ લખેલા છે તેથી દરેક માણસ કાગળ ક્યા નાખવો તે જાણી શકે

અંતુ—કાગળનું ટપાલવાળો શું કરશે ?

શુંકુ—તે તેની પોતાની કોથળીમા મુકશે ને તેને મોટી ટપાલ ઓફીસ લઇ જશે આ પ્રમાણે બીજા ઘણા ટપાલવાળા બીજી ટપાલની પેટીમાથી કાગળ લાવશે પછી તેને મોટી કોથળીમા ભરવામા આવશે અને આગગાડી ઉપર લઇ જવામા આવશે અને આખા હીંદુસ્તાનમા ઘણી જગ્યાએ મોકલવામા આવશે

૧૩. ચદ્રમા.

અરે ! ચદ્રમા તરફ જો, તે ઘણો ઉંચો પ્રકાશે છે અરે મા, તે આકાશમા દીવા જેવો દેખાય છે

ગયે અઠવાડીએ તે વધારે નાનો હતો અને તે કામઠા જેવા આકારનો હતો, પણ હમણા તે વધારે મોટો થયો છે અને "ઓ" ના જેવો ગોળ છે

પરમેશ્વરે દીવસ ઉપર રાજ્ય કરવાને સૂર્ય બનાવ્યો પરમેશ્વરે રાતના ઉપર રાજ્ય કરવાને ચદ્રમા બનાવ્યો પરમેશ્વરે તારા બનાવ્યા જે વળી રાત્રે અજવાળુ આપે છે.

૧૪ કન્યાશાળા.

ઘટ વાગે છે કે તરત નાની છોકરીઓ નિશાળમા ચાલી આવે છે તેમાની દરેક પોતાની ચોપડી રાખવાને પોતાની સાથે એક કોથળી લાવે છે દરેક વર્ગમા હવા અદર આવવા દેવાને એક બારીવાળો સુદર સાફ ઓરડો હોય છે. જો પવન ઘણો સખત વાતો હોય તો બારી બંધ કરવામા આવે છે. છોકરીઓ સઘળી એક પાટલી પર બેસે છે, પણ જ્યારે વાચવાનો વખત થાય ત્યારે ઉભી થાય છે

મહેતાજી ખુરશી ઉપર બેસે છે અને છોકરીને વાચતા સાભળે છે તે તેને ધીમે સભાળથી વાચવાનુ કહે છે તે તેમની પાસે સઘળા કઠણ શબ્દની જોડણી કરાવે છે. કઠણ શબ્દ ચાકવતી કાળા પાટીઆ પર લખે છે.

છોકરીઓ પાસે કૉપી બુક હોય છે જેમાં સીસાપેનથી અથવા સારી કલમથી લખે છે અને સ્લેટ હોય છે તેના પર લખે છે ને હિસાબ કરે છે. ઘણી નિશાળમા એક મહેતીજી હોય છે ને મહેતાજી હોતા નથી મહેતાજી જે કામ કરે છે તેજ કામ તે કરે છે.

છોકરીઓ નિશાળે આવે છે તે પહેલા તેઓ પોતાના હાથ ધોય છે ને પોતાના વાળ ઓળે છે તેના હાથ ને આગળીઓ કેવી સાફ છે તે જુઓ નિશાળમા છોકરીઓ સીવતા શીખે છે તેઓ પાસે કડીઆ હોય છે જેમા તેઓ પોતાનુ કામ, પોતાનુ કપડુ અને ટાકણી સોય દોરા ને કાતર રાખે છે

આપણે આપણી જગ્યાએ સ્વચ્છ હાથ ને ચહેરાવાળા જઇશું.
અને ઘર આગળ ને નિશાળમા આપણને કહેશે તેમ કરીશુ.
અને એ પ્રમાણે હમેશા સુખી ને હુશીયાર થઇશુ.
કારણ કે વિદ્યા સોના રૂપા કરતાં વધારે સારી છે.

૧૫. ગઇ કાળ-આજ-ને-આવતીકાળ.

હુ આજે ત્યા જાઉં છુ ગઇ કાલે ત્યા ગયો આવતી કાલે ત્યા હું જઇશ. દરેક અઠવાડીએ હુ ત્યા જાઉં છુ.

તે તે હમણાજ કરે છે. તેણે તે કાલે કીધુ. તે તે આવતે વર્ષે કરશે તે તે દરરોજ કરે છે.

તે આ અઠવાડીએ અહીંઆ આવે છે. તે ગયે મહિને અહીંઆ આવે છે

તે આવતે વર્ષે અહીંઆ આવશે તે વારવાર અહીંઆ આવે છે.

મહેતાજી—આજ સહવારે તમે કેટલા વાગે ઉઠયા ?

છોકરો—હું નવ વાગતે ઉઠયો.

મહેતાજી—અરે ! તુ નવ વાગતા સુધી ઉઠયો નહિ ? તુ ઘણો આળસુ છોકરો હોવો જોઇએ તારે મળસકામા ઉઠવુ જોઇએ.

છોકરો—કાલે હુ છ વાગે ઉઠીશ.

મહેતાજી—એ ખરૂ છે પણ પાચ વાગતે છઠ્ઠુ એ વધારે સારૂ છે તારી પાસે નાનુ ઘડીઆળ છે ?

છોકરો—ના, પણ મારા ઘરમા મોટુ ઘડીઆળ છે જ્યારે હું મોટા છોકરો થઇશ ત્યારે મારા બાપ મને નાનુ ઘડીઆળ અપાવશે

૧૬. એક અને એક કરતાં વધારે.

આપણે એમ કહીએ—

એક પક્ષી, બે પક્ષી, ઘણા પક્ષી

એક પાદડુ બે પાદડા ઘણા પાદડા

એક ચપ્પુ, ઘણા ચપ્પુ

એક સ્ત્રી, ઘણી સ્ત્રી.

એક માણસ, ઘણા માણસ

એક બૈરી, ઘણી બૈરી

એક આખ, ઘણી આખ

એક ડાળી, ઘણી ડાળીઓ

એક સ્ત્રી, ઘણી સ્ત્રીઓ.

એક ઝાડ, બે ઝાડ, ઘણા ઝાડ.

એક પેટી, ઘણી પેટી.

એક ઇંડુ, ઘણા ઇંડા

એક દીવસ, ઘણા દીવસ

એક ઘર, ઘણા ઘર

એક પગ, ઘણા પગ.

એક ઘડીઆળ, ઘણા ઘડીઆળ.

એક છોકરૂ, ઘણા છોકરા.

૧૭. દાદા.

આ ગરીબ છોકરાને મા કે બાપ નથી તેના મા ને બાપ બને મરી ગયા છે તેને તેના ઘરડા દાદા વગર તેની સભાળ લેનાર કોઇ નથી તે ઘરડા માણસને બૈરી ને છોકરૂ કાઇ નથી તેને માત્ર પોતાનો દીકરાનો દીકરો છે જે ચાર વરસનો છે તે ઘેર તે બાળકને એકલો રાખી શકતો નથી કોઇ તેની સભાળ લે નહિ તેથી તે પોતાની સાથે તેને કામે લઇ જાય છે. તે માળી છે તે આખો દીવસ વાડીમા સખત મહેનત કરે છે સાજના ત્રણ માઇલ દુર પોતાને ગામ પોતાને ઘેર જાય છે જ્યારે તે કામ કરતો હોય ત્યારે તેનો પૌત્ર વાડીમા આમ તેમ રમે છે જ્યારે તેઓ આજે ઘેર આવ્યા ત્યારે છોકરો થોડુક ચાલ્યો. પછી તણે કહ્યુ, દાદા હુ થાકી ગયો છુ હુ વધારે ચાલી શકતો નથી. ત્યારે તે માયાળુ ઘરડો માણસ ઉભો રહ્યો ને પોતાના પૌત્રને પોતાના

ખભાપર લીધી. ચિત્રમાં તમે તેને ઘેર લઈ જતો જોશો. તે સાઠ વરસનો છે તેના ચહેરાપરના વાળ સફેદ છે ને ઘણો જોરાવર નથી પણ તે હજી પોતાના પૌત્રને ઉંચકી શકે છે જ્યારે તે ઘેર આવશે ત્યારે તે દેવતા સળગાવશે ને પોતાને બંનેને ખાવાને થોડા ચોખા રાંધશે પછી તે ને તેનો પૌત્ર સાદડીપર સુશે તેઓ સવાર સુધી ઉંઘશે

૧૮. વરસના મહિના.

એક વરસના બાર મહિના હોય છે તે આ પ્રમાણે

૧ જાન્યુઆરી ૨ ફેબ્રુઆરી ૩ માર્ચ ૪ એપ્રિલ ૫. મે ૬ જુન ૭. જુલાઇ ૮ ઓગસ્ટ. ૯ સપ્ટેંબર ૧૦ અકટોબર ૧૧ નવેંબર ૧૨. ડીસેંબર સપ્ટેંબર, એપ્રિલ, જુન ને નવેંબરના ત્રીસ દીવસ હોય છે ફેબ્રુઆરીના માત્ર અઠાવીશ દીવસ હોય છે બીજા સઘળા મહિના એકત્રીસ દીવસના હોય છે પણ ચાર વરસે એક વખત આવતા લીપઇયરમા ફેબ્રુઆરીમા એક દીવસ વધારે હોય છે

૧૯. રમવાની જગ્યા.

બાપા—ગોપાળ, તુ ક્યા જાય છે ?

ગોપાળ—બાપા, હુ રમવાની જગ્યાએ જાઉ છુ મારી સાથે આવો, મારી સાથે આવોની ને હુ તમને તે બતાવીશ.

બાપા—બહુ સારૂ, મારા છોકરા મારે હમણા કાંઈ કામ નથી હુ તારી સાથે આવીશ

ગોપાળ—અરે બાપા, તમારો ઉપકાર માનુ છુ ! ચાલો આપણે એકદમ જઇએ

બાપા—ત્યારે આ તારી રમવાની જગ્યા છે શુ તે છે ? કેવી સુંદર જગ્યા એ છે ! અહીંઆ કેટલાક છોકરા છે ! તેઓ કોણ છે ને તે શુ રમે છે તે મને તુ કહી શકશે ?

ગોપાળ—હું એમાના ઘણાખરાને ઓળખુ છુ બે છોકરા ભમરડે રમે છે. તેઓ મારા વર્ગમા છે તે કેસુ ને ગોન્દુ છે. કેસુ તેનો ભમરડો ફેરવે છે, ગોન્દુ પોતાના હાથમા પોતાનો ભમરડો લઇને પાસે ઉભો છે.

બાપા—જે છોકરા ભમરડા વડે રમે છે તે કોણ છે ?

ગોપાળ—એ રામુ ને રઘુ છે તે હો રામુનો છે તેના બાપે તેને ગયે અઠવાડીએ આપ્યો તે તે ફેંકે છે ને રામુ તેને ઝીલે છે.

બાપા—જે છોકરા આગળ ઉભા છે તે શું કરે છે ?

ગોપાળ—તેઓ કુદે છે જે છોકરો કુદે છે તેનું નામ નાનો છે. બીજા કોણ છે તેને હું ઓળખતો નથી નાનો ઘણી ઝડપથી દોડી શકે છે તે વળી ઘણી સારી રીતે કુદી શકે છે તે હમણા લાંબી છલંગ મારે છે કોઇ વખત તેઓ ઉંચી છલંગ મારે છે

બાપા—ઉંચી છલંગ ! તે શું હશે ?

ગોપાળ—એ થાભલા વચ્ચે તેઓ લાકડી કે દોરી મુકે છે પછી એક છોકરો દોડે છે ને તેની ઉપર થઇને કુદી જવાનો પ્રયત્ન કરે છે.

બાપા—ગોપાળ, તું કેટલે દૂર ને કેટલો ઉંચો કુદી શકે છે ?

ગોપાળ—હું ૭ ફુટ દુર ને ત્રણ ફુટ ઉંચે કુદી શકું છું.

બાપા—એ ઘણું સારૂં છે હવે મારે ઘેર પાછા જવું જોઇએ. તું અહીંઆ રહીને રમ તું કયાં છે તે હું તારી માને કહીશ પણ મોડો આવતો નહિ. અંધારૂં થયા પહેલા આવજે

૨૦. ફરીથી કરો.

એક વખત રામ નામનો નાનો છોકરો હતો તે આઠ વર્ષનો હતો ને તે દરરોજ નિશાળે જતો

રામ ચાલાક છોકરો નહોતો તે વારવાર પોતાના વર્ગમાં છેલ્લો રહેતો તે સારૂં વાંચી શકતો પણ તે પોતાની સ્લેટ પર દાખલા કરી શકતો નહિ એક દીવસે માસ્તરે છોકરાઓને દાખલો ગણવા આપ્યો. તેમને પાંચ હારના આંકડા ઉમેરવાના હતા બીજા બધા છોકરા જલદી દાખલા કરતા તેઓ પોતાની સ્લેટ મહેતાજી પાસે લાવતા ને તેને જવાબ બતાવતા તેના દાખલા બધા ખરા હતા

રામ પણ પોતાની સ્લેટ લાવતો પણ જવાબ તદન ખોટા હતો.

મહેતાજીએ કહ્યું તારી જગ્યાએ પાછો જા. તારો જવાબ ભુસી નાખ ને આકડાનો ફરીથી સરવાળો કર.

રામ પાછો ગયો, પોતાની જગ્યાએ બેઠો ને આકડાનો સરવાળો કર્યો તેણે કહ્યુ મે કર્યો છે. મહેતાજીએ કહ્યુ અહીંઆ આવ ને તારી સ્લેટ બતાવ. મહેતાજીએ તેની સ્લેટમા જોયુ તેણે કહ્યુ પાછો આ ખોટો છે ફરીથી એકવાર સરવાળો કરી જો રામે કહ્યુ શુ કામનું છે? હુ તે કરી શકનો નથી, તે ઘણો અઘરો છે. મહેતાજીએ જવાબ દીધો ના, બીજા બધા છોકરાએ તે કર્યો છે, તે ઘણો અઘરો નથી. રામ ફરીથી પ્રયત્ન કર

રામ પોતાની જગ્યાએ પાછો ગયો તેણે આકડાનો સરવાળો ધીમેથી ને સભાળથી કર્યો. પછી તેણે પોતાની સ્લેટ પોતાના મહેતાજીને બતાવી.

તેના મહેતાજીએ કહ્યુ આ વખત જવાબ ખરો છે શાબાશ રામ! પહેલી વખત તુ કાઇ કરીશ કે નહિ તો ફરીથી પ્રયત્ન કરજે જ્યા સુધી તુ તે કરી શકે ત્યા સુધી પ્રયત્ન કરી રાખજે કોઈ વખતે એમ ન કહેવુ કે હું તે કરી શકતો નથી. હુ તે કરી શકુ છુ એમ કહેજે

મરજીથી કામ કરો—તેનો છેડો તમે જોઇ શકો ત્યા સુધી સખત મહેનત કરો મારા નાના મિત્ર જ્યા સુધી સઘળુ સરળ થાય ત્યા સુધી ફરીથી ને ફરીથી કરો. કદી છોડી દેતા નહિ હીંમત હારી જતા નહિ. ફરીથી એકવાર શરૂ કરો તમારા સઘળા બળથી એકવાર ફરીથી પ્રયત્ન કરો ને ધીમે ધીમે તમે સાચે રસ્તે પહોચશો.

૨૧. જે ઘર રામે બાંધ્યુ તે.

રામે જે ઘર બાધ્યુ તે આ રહ્યુ.

રામે જે ઘર બાધ્યુ તેમા જે છોકરો રહેતો હતો તે આ છે.

રામે જે ઘર બાધ્યુ તેમા જે છોકરો રહેતો હતો તેને જે બિલાડી કરડી તે આ રહી.

રામે જે ઘર બાધ્યુ તેમા જે છોકરો રહેતો હતો તેને જે બિલાડી કરડી તેને જે કુતરાએ પકડી તે આ રહ્યો.

રામે જે ઘર બાંધ્યુ તેમા જે છોકરો રહેતો હતો તેને જે બિલાડી કરડી તેને જે કુતરાએ પકડી તે કુતરાને જે કાગડાએ ચાચ મારી તે આ રહ્યા

રામે જે ઘર બાંધ્યુ તેમા જે છોકરો રહેતો હતો તેને જે બિલાડી કરડી તેને જે કુતરાએ પકડી તે કુતરાને જે કાગડાએ ચાચ મારી તેની પછવાડે જે સમડી પડી તે આ રહી.

૨૨. સાચુ કહેો.

વેકટ ને કમળા નામના બે છોકરા હતા એક દહાડો ઘરના આગલા ઓરડામા તેઓ રમતા હતા. ત્યા ટેબલ પર એક આરસી હતી ને તે તેઓએ જોઇ નહોતી. જેવામાં તે રમતા હતા તેવામા વેકટે કમળાને મેજ તરફ ધકકો માર્યો તે કાચ જમીન પર પડયો ને ભાગી ગયો બને છોકરા રડવા લાગ્યા

કમળા—ભાઇ, તે મને શા માટે ધકકો માર્યો ? જો, કાચ ભાગ્યો છે.

વેકટ—તને ધકકો મારવાનો મારો ઇરાદો નહોતો. હવે આપણે શુ કરીશુ ? એમા બધો તારો વાક છે

કમળા—આપણે બને રમતા હતા એમા મારો વાક છે એમ તું શા માટે કહે છે ? તેમા તારો પણ વાક છે પણ શુ કરીશુ.

વેકટ—જો બાપાને માલમ પડશે તો તે ગુસ્સે થશે. આપણે તેને કોઇ ઠેકાણે સતાડીએ નહિ ?

કમળા—ના, ના, કોઇ વખતે અથવા બીજી વખતે તે માલમ પડી આવશે આપણે બાપાને કહી દેવુ એ સારૂ છે ને કહેવુ કે હમે દીલગીર છીએ કદાચ તે વખતે તે ઘણા ગુસ્સે થશે નહિ.

વેકટ—મને ધારતી છે કે તે ગુસ્સે થશે આપણને માને કહીએ તો કેવુ સારૂ ? કદાચ તે બાપાને ગુસ્સે નહિ થવાનુ કહેશે

જ્યારે તેઓ બોલતા હતા ત્યારે તેઓની મા ઓરડામા આવી. ને થાકી ગઇ હતી ને ખુરસીપર બેસી બન્ને છોકરા તેની પાસે ગયા ને નીચુ જોઇને તેની આગળ શાત રીતે ઉભા રહ્યા.

માએ જોયુ કે કાંઈ નવુ જુનુ થયું છે તેણે કહ્યુ તમે આટલા શાંત કેમ ઉભા છો ? તમે કાંઇ નુકસાન કર્યું છે ? પછી કમળા ડુસકા ભરવા લાગી ને વેકટ પોકેપોક મુકીને રડયો. પછી તેની માએ કહ્યુ છોકરા તમે શા માટે રડો છો ? કોઇએ તમને હરકત કરી છે ! શુ થયુ છે ! રડો નહિ

કમળા—મા, હમે રમતા હતા ને હમે કાચને ધકકો મારી પાડી નાખ્યો ને ભાગ્યો હમે ઘણા દીલગીર છીએ ને હમને બીક લાગે છે કે બાપા હમારી ઉપર ગુસ્સે થશે

મા—એટલુંજ કે ? તમે કાચ ભાગ્યો તે માટે હુ દીલગીર છુ પણ તમે મને સાચુ કહ્યુ છે માટે હુ ઘણી ખુશી છુ ધાસ્તી રાખતા નહિ હુ તમારા બાપને કહીશ તે તમારા ઉપર ગુસ્સે થશે નહિ કેમકે તમે સાચુ કહ્યુ છે.

૨૩. હોડી.

આ પાણીથી ભરેલી ઉંડી નદી છે. આપણે તેને ચાલીને એળગી શકતા નથી પણ પાસેજ એક પૂલ છે જે એક નાકાથી બીજા નાકા સુધી છે. જાણે રસ્તો હોય તેમ ને પુલપર નદી ઉપર થઇને જાઓ. તેનાપર કેટલાક માણુસને હમણા ચાલતા જોશો

નદી પુલની તળેથી જાય છે. નદીની બે બાજુ કીનારા કહેવાય છે પાણી કીનારાની વચ્ચે થઇને જાય છે નદી વહીને કયા જાય છે ?

બધી નદી જમીન ઉપર થઇને વહે છે ને આખરે દરીઆમા જાય છે. નદીમા બધુ પાણી કયાથી આવે છે તે વાદળામાથી જમીન ઉપર પડે છે ને નદીમા વહી જાય છે પાસેના કીનારા સાથે બાધેલી પેલી હોડી કેવી સુદર ને મોટી છે ! તે લાકડાના બનાવેલા નાના ઘર જેવી છે ને તે પાણી ઉપર તરે છે. બારી બારણાવાળા અદર ઓરડા છે ચાર બારી ઉઘાડી છે ને સાત બધ છે બારણુ ઉઘાડુ છે. હોડીને મથાળે હુ બે ખુરશી જોઉં છુ ને શા માટે મુકેલી છે ! જ્યારે સૂર્ય અસ્ત પામે છે ને ઠડક હોય છે ત્યારે સાજના હોડીમાના ગ્રહસ્થ માણુસને બેસવા માટે છે તુ નાને દાદરેથી મથાળે જઇ શકશે તેને ત્રણ પગથીઆ છે ઉપલા પગથીઆપર એક માણુસ બેઠો છે. હોડી કીનારા ઉપર દોરડાથી બાંધી છે.

પાણી ઉપર હોડી કેવી રીતે ચાલે છે? માણસો વાસ વતી આગળ હડસેલે છે હમણા હોડીવાળો પોતાના હાથમા વાસ લઇને હોડીને મથાળે ઉભો છે હોડી નીચે પાણીમા પેલી કાળી વસ્તુ શુ છે!

તે હોડીનો પડછાયો છે નીચે બીજી હોડી હોય એમ દેખાય છે. છેક દુર નદીના બીજા કીનારા પાસે આના જેવી બીજી હોડી હુ જોઉં છુ. વરસાદ નદીને ભરે છે. નદીઓ દરીઆમા વહે છે.

૨૪. ભુતકાળ ને વર્તમાનકાળ.

આજે	કાલે	આજે.	કાલે.
હુ કહુ છુ	મે કહ્યુ	તે કહે છે	તેણે કહ્યુ
હું કરૂ છુ	મે કર્યું	તે કરે છે	તેણે કર્યું
હું છુ	હુ હતો	તે છે	તે હતો
હું આપુ છુ	મે આપ્યુ	તે આપે છે	તેણે આપ્યુ
હું કહુ છુ	મે કહ્યુ	તે કહે છે	તેણે કહ્યુ
મારી પાસે છે	મારી પાસે હતું	તેની પાસે છે	તેની પાસે હતુ
હું જાઉં છુ	હુ ગયો	તે જાય છે	તે ગયો
હું સાભળુ છુ	મે સાભળ્યુ	તે સાભળે છે	તેણે સાભળ્યુ
હું મેળવુ છુ	મે મેળવ્યુ	તે મેળવે છે	તેણે મેળવ્યુ
હું આવુ છુ	હુ આવ્યો	તે આવે છે	તે આવ્યો
હું જાગુ છુ	હુ જાગ્યો	તે જાગે છે	તે જાગ્યો
હુ બેસુ છુ	હુ બેઠો	તે બેસે છે	તે બેઠો
હુ લાવુ છુ	હુ લાવ્યો	તે લાવે છે	તે લાવ્યો
હુ ખરીદુ છુ	મે ખરીદ્યુ	તે ખરીદે છે	તેણે ખરીદ્યુ
હુ પીઉં છુ	મે પીધુ	તે પીએ છે	તેણે પીધુ
હું ખાઉ છુ	મે ખાધુ	તે ખાય છે	તેણે ખાધુ
હુ જોઉ છુ	મે જોયુ	તે જોય છે	તેણે જોયુ
હુ ઉંઘુ છું	હુ ઉંઘ્યો	તે ઉંઘે છે	તે ઉંઘ્યો

૨૫. તારા.

જ્યારે સૂર્ય અસ્ત પામે છે ત્યારે રાત્રે ચકચકીત તારા પ્રકાશે છે. તે એટલા બધા છે કે આપણે તેને ગણી શકતા નથી તે ઉઘાડ દે થતા દેખાય છે ને આપણે કહીએ છીએ કે તે ચમકે છે

તે આકાશમા હીરા જેવા દેખાય છે દીવસના વખતમા આપણે તેને સૂર્યના ચકચકીત અજવાળાને લીધે તેને જોઈ શકતા નથી

નાના તારા તમે ઝળકો તમે કેવા છો તેથી હુ કેવો અચબો પામુ છુ. દુનીઆમા છેક ઉંચે આકાશમા હીરા જેવા છો.

જ્યારે ચળકતો સૂર્ય આથમે છે, જ્યારે ઓસથી ઘાસ ભીનુ છે, ત્યારે તમે તમારૂ થોડુ અજવાળુ જે બતાવો છો તે આખી રાત ચળકે છે.

૨૬. જમણ.

અહીંઆ ત્રણ માણુસો પોતાનું ભોજન ખાય છે, દીવસના પહેલા ભોજનને આપણે નાસ્તો કહીએ છીએ. હમણા એક વાગ્યો છે આ ત્રણ માણુસોએ સહવારથી સખત મહેનત કરી છે તેઓને ઘર છોડયા પહેલા પીવાને થોડી કાફી ને ખાવાને ચોખાની રોટલી મળી હતી તે તેનો નાસ્તો હતો પણ તે વખતે આઠ વાગ્યા હતા. પાચ કલાક સુધી તેઓને કાઇ ખોરાક મળ્યો નહોતો અને તેઓ હમણા ભુખ્યા ને તરસ્યા છે તેથી સુદર વાડીમા કેટલાક ફુલનાં કુડા જ્યા કોઈ તેને જોઈ શકે નહિ તેની પછવાડે તેઓ પોતાનુ ભોજન લે છે દરેક માણુસ પાસે તેની આગળ થાળી છે. તે થાળીમા થોડા સુદર ધોળા બાફેલા ચોખા છે દરેક થાળીની લગોલગ કઢી ને ચટણીથી ભરેલી નાની પહોળી રકાબી તમે જોશો કઢી ઘણી ઉની છે, તેમા મરચા ને મરી છે એક માણુસ હમણા થોડુ પાણી પીએ છે વચલો માણુસ પોતાને હાથે મુઠો ભરીને ચોખા લે છે. ત્રીજો માણુસ પોતાના હાથ ઉપર એક નાના વાસણમાથી થોડુ પાણી રેડે છે. તે ખાય છે તે પહેલા તેમાથી પોતાના હાથ

તે ઘોઞે મરચા વાડીમા ઉગે છે તે ઘણા ગરમ હોય છે કેટલાંક લાંબા, કેટલાક ગોળ કેટલાક લીલા ને કેટલાક રાતા હોય છે જે ખાનુ આપણે રાત્રે ખાઇએ છીએ તે વાળુ કહેવાય છે આજ રાત્રે આઠ વાગતે આ માણસોને પોતાના વાડામા વધારે કઢી ને ચોખા મળશે તેઓ તે ઘેર ખાશે પછી તેઓ સુશે ને ઉંઘી જશે જેઓ દીવસે સખત મહેનત કરે છે તે રાત્રે સારી રીતે ઉંઘે છે આળસુ કદી ઉંઘી શકતો નથી જો તમારે સારી રીતે ઉંઘવુ હોય તો તમારે સખત મહેનત કરવી જોઇએ. આપણે સહવારમા નાસ્તો લઇએ છીએ. દીવસે ભોજન લઇએ છીએ રાત્રે વાળુ કરીએ છીએ

૨૭. ઉદ્ધત છોકરો.

આ નાની છોકરી આજ સહવારે પોતાની માને માટે થોડુ પાણી લાવવાને કુવે ગઇ હતી. તેને ભાઇ તેને મદદ કરવાને તેની સાથે ગયો હતો પણ તે ઉદ્ધત છોકરાએ શુ કર્યું ? જેવામા તે પોતાની બહેનની પછવાડે ચાલતો હતો ત્યારે તેણે તેને ધકકો માર્યો વાસણ નીચે પડયુ ને પાણી ઢોળાઇ ગયુ પછી પોતાની ગરીબ નાની બહેન જે રડવા મડી હતી તેની તરફ હસતો ઉભો રહ્યો તેને ધાસ્તી લાગી કે હુ વખતસર પાણી લાવી શકીશ નહિ. આપણે આપણા ભાઇ ને બહેન ઉપર માયાળુ થવુ જોઇએ આપણે તેને ખીજવવા ન જોઇએ. આપણે તેને રાજી રાખવાને પ્રયત્ન કરવો જોઇએ. તેને મદદ કરવાને આપણે હમેશા તૈયાર રહેવુ જોઇએ. આપણે દરેક તરફ સભ્ય થવુ જોઇએ જ્યારે આપણે કાંઈ ચીજ માગીએ ત્યારે આપણે આ મને આપ એમ કહેવુ ન જોઇએ, પણ જો તમારી મરજી હોય અથવા મને મહેરબાની કરીને આ આપો. અને જ્યારે આપણે કાંઇ ન જોઇતુ હોય ત્યારે આપણે કહેવુ જોઇએ કે ના, આપનો આભાર માનુ છુ આપણે હમેશા જ્યારે આપણે કોઇ ગૃહસ્થ માણુસ સાથે બોલતા હોઇએ ત્યારે સાહેબ અને જ્યારે આપણે કોઇ બાઇ સાહેબ સાથે બોલતા હોઇએ ત્યારે બાઇ સાહેબ કહેવુ

જોઇએ જ્યારે તમે સહવારમા તમારા બાપ, મા, બ્હેન કે ભાઇને મળો ત્યારે સહવારની સલામ કહેજો. ને જ્યારે તમે રાત્રે સુવા જાઓ ત્યારે તેમને રાતની સલામ કહેવી જ્યારે તમે તમારા દોસ્તદારથી છુટા પડો ત્યારે સલામ કહેવી નિશાળમા જ્યારે તમે તમારા મહેતાજીને મળો ત્યારે સહવારની સલામ સાહેબ કહેવી ને જ્યારે નિશાળેથી છુટી મળે ત્યારે સાહેબ, સાજની સલામ કહેવી

સભ્ય થાઓ.

સારા નાના છોકરાઓ હુ કરીશ અથવા આ મને આપો એમ કદી કહેવુ ન જોઇએ ના, બીલકુલ એવી રીત નથી માને કહો કે તમારી મરજી હોય તો દરેક જણને જો તમારી મરજી હોય (મહેરબાની કરીને) એમ કહો ને ગૃહસ્થ માણસને હા સાહેબ, ને બાઇ સાહેબને હા બાઈ સાહેબ કહો.

૨૮ ખેતરમાં ફરવુ.

રામુ એક છોકરો હતો જે પોતાની આખી જીદગાની સુધી ગામડામા રહેતો તે શહેર વિષે કઇ જાણતો નહોતો તે તમને પોતાના ગામના કોઇ પક્ષી પશુ કે ઝાડના નામ કહી શકતો તે બાર વરસનો હતો. તે ચાલાક છોકરો હતો. તેને રગુ નામનો પિત્રાઇ ભાઇ હતો જે નવ વરસનો હતો.

રગુ હમેશા શહેરમાં રહેતો હતો તે ગામડા વિષે કાઇ જાણતો નહોતો તે પક્ષી ને પશુ વિષે ઘણુ થોડુ જાણતો એક વખત તે માદો પડયો ને પાતળો ને નબળો થઇ ગયો તેના બાપે તેને ગામડામા તેના પિત્રાઇ ભાઇ રામુ સાથે રહેવાને મોકલ્યો તેણે કહ્યુ કે ગામડાની હવા સારી હોય છે તેથી રગુને ફાયદો થશે.

પહેલા રગુ ઘરમા રહેતો હતો. પણ તે તરત મજબુત ને તદુરસ્ત થયો એક સહવારે બે છોકરા ગામડામા ફરવાને ગયા

રામુ—રંગુ, આજનો દિવસ સારો છે હમણા ૭ વાગ્યા છે મારી સાથે બહાર ફરવા ચાલ તેથી તને ફાયદો થશે. શહેરમા જે

ચીજો તુ જોતો નથી તેવી ઘણી ચીજો તુ જોશે. તારી ટોપી ને જોડા પહેર

રંગુ—અરે રામુ, તારો આભાર માનુ છુ હુ તદ્દન તૈયાર થઇને આ રહ્યો આપણે કયા જઇશુ !

રામુ—હુ તને સડકે લઇ જઇશ પછી આપણે ખેતર ઉપર થઇને તળાવ સુધી ચાલીને જઇશુ પછી આપણે પાછા આવીશુ. એટલામા એક કલાક થઇ જશે પછી તડકો પડશે હમણા તદ્દન ઠંડી છે સૂર્ય ઉગ્યો નથી.

રંગુ—પેલુ કેવુ મોટુ સુદર ઝાડ છે ! રામુ તે શેનુ છે

રામુ—આ આબાનુ ઝાડ છે.

રંગુ—હુ તેનાપર એક પણ કેરી જોતો નથી

રામુ—ના, આ કેરીની મોસમ નથી આપણને જુન જુલાઇ સુધી મળશે નહિ

રગુ—અરે રામુ, પેલુ બેડોળ કાળુ પક્ષી ઉડે છે તે શુ છે !

રામુ—તે પક્ષી નથી તે ચામાચેણુ છે તે પાખવાળા ઉંદર જેવુ દેખાય છે તે ઘુવડની માફક આખો દીવસ ઉંઘે છે અને રાત્રે આમ તેમ ઉડે છે તે ચામાચેણુ કોઇ ઝાડ કે જુની દીવાળમા તેના દરમા ઘેર ઉડતુ જાય છે પણ તુ કેમ ઉભો રહ્યો છે !

રંગુ—હુ ઝાડમા કાઇ જોઉં છુ ત્યા જો હું ધારૂ છુ કે તે વાદરો હોવો જોઇએ મે એક વખત વાદરો જોયો હતો પણ તે આના જેવો નહોતો.

રામુ—હા ! હવે હું તેને જોઇ શકુ છુ તે તેના ડાબા હાથથી ડાળીને પકડી રહ્યો છે પોતાની પીઠપર હવામા તેણે તેની પુછડી પકડી છે. તે આપણી તરફ જોય છે હા, તે હનુમાન વાદરો છે.

રગુ—હુ પૈડાનો અવાજ સાભળુ છુ અહીંઆ ગાડી આવે છે.

રામુ—હા, રસ્તાની એક બાજુએ ચાલો આપણે જોઇએ. મે આવી સુદર મોટી ગાડી કદી જોઇ નથી, એમા કોણ છે.

રંગુ—રામુ, હું તને તે કહીશ. એ રાજા સાહેબ છે. તે શહેરમાં રહે છે હુ તેને વારવાર તેની ગાડીમા જોઉં છુ તે અહીંઆ કોઇ મોટા માણસને મળવા આવ્યા છે. તે સવારના ફરવા નીકળ્યા છે. તે ઘણા પૈસાદાર છે ને તે ઘણા મોટા ઘરમા રહે છે.

રામુ—વારૂ, ચાલો આપણે રસ્તો છોડીને જઇએ ચાલો, આપણે ખેતર ઓળગીને જઇએ આ તળાવ છે તુ તે જોઇ શકે છે.

રંગુ—ઝાડપર પેલુ સુદર મોટુ પક્ષી કયુ છે! મે અગાઉ આવું સુદર પક્ષી કદી જોયુ નથી.

રામુ—હા, રગુ તે ખુબસુરત પક્ષી છે. એ મોર છે. આપણે તેને પક્ષીની રાણી કહીએ છીએ. જુઓ તેની પુછડી તદન લીલી ને સોના જેવી છે. તે આપણા ઘરની પાસે ઝાડ પર વારવાર બેસે છે. આપણે તેને દાણા ખવાડીએ છીએ. તે ઘણુ પળાય એવુ છે. તે નીચે ઉડીને દાણા ખાય છે.

રંગુ—મે મોર વિષે વારવાર સાભળ્યુ છે. પણ મે અગાઉ એક પણ જોયુ નથી, અરે! શુ થયુ ? તુ મને પાછો કેમ ખેચે છે

રામુ—રગુ. રગુ, પાછો આવ. જલદી કર, તારી પાસે સાપ જોતો નથી. પાછો ચાલ.

રંગુ—હા, હા, તે કેવો ફુફાટા મારે છે ! મે લગભગ તેના પર પગ મુકયો હતો તે કેવો ગુસ્સે દેખાય છે. તેણે પોતાનુ માથુ કેવું ઉંચુ રાખ્યુ છે.

રામુ—એ ઝેરી સાપ છે ઘણો મોટો નાગ. જો તે તને કરડયો હોત તો તુ મરી ગયો હોત કોઇપણ ઉપાયથી બચત નહીં. તે મોટો સાપનો રાજા છે તેનાથી બહુ દુર રહેજો તે આ ખેતરમા એક દરમા રહે છે. દરેક જણ તેનાથી બીએ છે.

રંગુ—તે મને પાછો ખેચ્યો તેથી હુ રાજી થયો. હવે આપણે બીજા ખેતરમા સહીસલામત છૈએ. સાપના રાજાને સલામ છે હુ તેને ફરીથી જોવા ઇચ્છતો નથી.

રામુ—રંગુ, પેલું સુંદર નાનુ પ્રાણી કયુ છે. તે દોડી જાય તે પહેલાં તેને જો આપણે તેને જોતા નથી એમ તે ધારે છે, તેજ કારણથી તે આટલુ શાંત બેસી રહ્યુ છે

રંગુ—ના, મે તેને આજેજ જોયુ

રામુ—તે સસલુ છે તે ખેતરમા રહે છે, તે ઘણી ઝડપથી દોડે છે કેવા મોટા કાન તેને છે તમે તેને પકડી શકશો નહિ કુતરા તેને પકડવાને પ્રયત્ન કરે છે પણ તે પકડી શકતા નથી તે ઘણી ઝડપથી દોડે છે

રંગુ—રામુ, ખેતરમા આવે છે તે માણુસ કોણ છે

રામુ—તે ખેડુત નરસુ છે. તે ખેતર ખેડવા જાય છે તે પોતાની સાથે તેના બે બળદ લઇ જાય છે તે સહવારના પહોરમા ઘણો વહેલો તેનુ કામ કરવા જાય છે.

રંગુ—રામુ, ચાલો આપણે પાછા જઇએ મહેરબાની કરીને સાપના રાજા પાસે જતા નહિ.

રામુ—અરે નહિ, હુ તને પાછો બીજે રસ્તે લઇ જઇશ. આપણે તદન લાંબે રસ્તે ફરવા આવ્યા છીએ

રંગુ—અરે રામુ, ઝાડ નીચે ઉભુ રહેલુ પેલુ મોટુ પ્રાણી કયુ છે ? આપણે દોડી જઇશુ ?

રામુ—ના, ના, તે ફક્ત હાથી છે તે ઘણો જોરાવર છે પણ તે તદન પાળી શકાય એવો છે તે આપણને હરકત કરશે નહિ.

રંગુ—તેના ચહેરા આગળ નીચે લટકતી લાંબી વસ્તુ શુ છે ?

રામુ—તે તેનુ નાક છે. આપણે સુંઢ કહીએ છીએ

રંગુ—મે આવુ લાંબુ નાક આજેજ જોયુ

રામુ—તે વળી લાંબા હાથ જેવુ છે હાથી એ વડે કોઇપણ વસ્તુ ઉચકી શકે છે તેને વડે પાણી પીએ છે. આપણે કાલે સહવારે ફરીથી ફરવા આવીશુ હુ મારી સાથે કેટલાક કેળા લાવીશ આપણે તેને ખાવા આપીશુ ચાલો, હવે આપણે ઘેર જઇએ.

૨૯ સુર્ય ને ચંદ્રમા.

સુર્ય ને ચંદ્રને દડાના જેવા આકાર હોય છે સુર્ય અગ્નિનો મોટો દડો છે જો સુર્ય ન હોત તો સઘળી ચીજો અંધારાવાળી ને ઠંડી હોત, કોઈ પણ છોડવો ઉગત નહિ ને બધી વસ્તુ મરી જાત. સુર્યને ચંદ્ર આપણાથી ઘણે દુર છે તેથી તેઓ ઘણા નાના દેખાય છે.

જ્યારે આપણે વિશાળ મેદાનમા ઉભા રહીએ જે મોટા ઝાડ આપણાથી દુર છે તે નાના છોડવા જેવા દેખાય છે પણ જ્યારે આપણે તેને તે જેવા મોટા હોય છે તેવા મોટા જોઇએ છીએ

આપણે સુર્ય ને ચંદ્ર પાસે જઈ શકતા નથી ને તેથી તેઓ કેટલા મોટા છે તે આપણે જોઇ શકતા નથી

ચંદ્રમા રાત્રે પ્રકાશે છે. તેનુ અજવાળુ ઠંડુ હોય છે ને સુર્યના અજવાળા જેટલું ચકચકિત નથી

ચંદ્રને પોતાનુ અજવાળુ નથી. તેને સુર્ય તરફથી અજવાળુ મળેછે

સુર્યને ચંદ્ર આપણાથી ઘણે દુર છે તેથી તેઓ નાના દેખાય છે ચંદ્રને પોતાનું અજવાળુ નથી તેને સુર્ય તરફથી અજવાળુ મળે છે.

૩૦ છોકરા.

સારો છોકરો હમેશા સાચુ કહેશે ડાહ્યો છોકરો તેના પાઠ સારી રીતે કરે છે બહાદુર છોકરો જુઠું બોલશે નહિ મજબુત છોકરો નબળાને મદદ કરવાને પ્રયત્ન કરશે

હેતાળ છોકરો પોતાની માનુ કહ્યુ માને છે માયાળુ છોકરો પોતાના નાના ભાઇને મદદ કરે છે જે છોકરો સારો માણસ થવા ઇચ્છે તે એકદમ શરૂ કરશે ને જે તેનાથી બનશે તેટલુ સઘળુ કરશે

ઘાસ લીલુ હોય છે ને આકાશ ભુરૂ હોય છે.

લીલા ઘાસ પર ઓછી ઝાકળ પડે છે

સોનુ પીળુ છે ને રૂપુ ધોળુ છે.

લોઢુ ભારે છે ને પીછા હલકા છે

માણેક રાતા છે ને હીરા ચકચકીત છે

તાંબુ તપખીરીઆ રંગનુ છે, ને ખરું સોહું ભુરું છે.

દીવસ ઉગતી વખતે વાદળા ભુરા હોય છે.

૩૧ ફુલ ને પાંદડા.

આ ફુલને પાદડાનો ઝુમખો છે. ને ઝુમખામાં કેટલીક કળી પણ છે. તે કેવા સુંદર દેખાય છે. આ ગુલાબના ફુલ છે ગુલાબ ફુલોની રાણી કહેવાય છે ગુલાબની વાસ મીઠી આવે છે. રાતો ગુલાબ પીળાં ગુલાબ ને ધોળા ગુલાબ હોય છે આ ગુલાબ ધોળા છે.

તમે ચિત્રમાં બે કળી જોશો. કળી મોટી ને મોટી થતી જશે. પછી તે ખીલશે ને ફુલની કળી આવશે દરેક કળીમાં નાનુ ફુલ હોય છે.

ફુલ ને પાદડા ઝાડ પર ઉગે છે. પાદડા પહેલા લીલા હોય છે પછી તે સુકાવવા માડે છે, ભુરા ને પીળા થાય છે ને જમીન પર પડી જાય છે. કેટલાક પાદડા પર તમે ઝાકળના ટીપાં જોશો

૩૨ નાના બાળકની રાતની સલામ.

સુર્ય વધારે વખત તેનુ અજવાળુ આપતો નથી. તારા ડોકીઆ કરવા માંડે છે. એ સઘળાને રાતની સલામ કહેવાનો વખત છે. સઘળા પક્ષી સુઈ ગયા છે.

નાના વહાલા પક્ષી તમને રાતની સલામ છે.

સહવારના અજવાળા સુધી સારી રીતે ઉંઘો.

મને ખાત્રી છે કે જો તમે શબ્દમા ગાઇ શકતા હોત તો તમે રાતની સલામ કરી હત

મારા સુંદર ફુલો તમને રાતની સલામ? તમે ઉંઘી શકતા નથી. ને પેલા સઘળા તારા જે આટલા ચકચકિત રીતે પ્રકાશે છે તેથી આખી રાત જાગતા રહો છો

મારા વહાલાં માબાપ તમને રાતની સલામ.

હવે તમારા નાના છોકરાને ચુમી ભરો.

મારા દુરના ને પાસેના મિત્ર તમને રાતની સલામ.

દરેક જણને રાતની સલામ

સમાપ્ત.

નોટીસ.

આથી સર્વેને ખબર આપવામા આવે છે કે નીચે લખેલી ચોપડીઓ સુરત નાણાવટ મધ્યે મી૦ કસનદાસ નારણદાસ બુકસેલરની દુકાનેથી મળશે.

મેકમીલન ન્યુ રીડર્સ પ્રાઈમર ભાગ બીજાના મીનીંગ (તરજુમા સહીત)		૦-૬-૦
મેકમીલન ન્યુ રીડર્સ ન ૧લાના	„	..૦-૮-૦
મેકમીલન ન્યુ રીડર્સ ન ૨ ના	„	.૦-૧૧-૦
મેકમીલન ન્યુ રીડર્સ ન ૩ ના	„	...૦-૧૩-૦
મેકમીલન ન્યુ રીડર્સ ન ૪ ના	„	૧-૦-૦
મેકમીલન ન્યુ રીડસ ન ૫ ના	„	. ૧-૪-૦
સસ્કૃત પ્રીમરની ગાઇડ .	.	..૦-૧૨-૦
ન્યુ કોર્સ પહેલાના (લિગમેન્સ)		૦- ૪-૦
એલન ફર્સ્ટ રીડીંગ બુકના... ...	...	...૦- ૪-૦
નળાખ્યાન સટી૦ મોદીકૃત .		...૧- ૨-૦
ડ્રીલીયડબુક પહેલી		૦-૧૨-૦
સેનફર્ડે મર્ટનના મીનીંગ		...૦-૧૨-૦
ધી મીડલ સ્કુલ એરિથમેટિક	..	૧- ૦-૦

એ શિવાય બીજી બધી શાળોપયોગી ચોપડીઓ તથા નેલસન રીડર્સના મીનીંગો તરજુમા સહીત એ દુકાનેથી મળશે. જથાબધ લેનારને સારૂ કમીશન આપવામા આવશે

Published by
Balubhai Karsandas Narandas Book-seller,
Nanavat-SURAT.

Printed by
Narayanrao Laxmanrao at Shanker P. Press,
Near Cistern Chawta Bridge-SURAT.